

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น
Journal of Northern College
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสาร

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ และบทความวิจัยที่มีคุณภาพ
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านวิชาการ และด้านการวิจัย

บรรณาธิการ

ดร.สิรินี

ว่องวิไลรัตน์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ นพ.ศรีประสิทธิ์	บุญวิสุทธิ์
ศาสตราจารย์ เสนาะ	ติเยาว์
ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย	ยวาทะประภาษ
ศาสตราจารย์ ดร.อุดม	รัฐอมฤต
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์	พรหมวงศ์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์	โกศลกิตติอัมพร
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร	ยุภาศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา	เคณาภูมิ
อาจารย์ ดร.สถาพร	มอญโพพาน
อาจารย์ ดร.อัญชลี	มีมุข
อาจารย์ ดร.วัชรพล	จิตตอาภาวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ	ยุรัชย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประจิตร	มหาหิง
รองศาสตราจารย์ ดร.ยาใจ	พงษ์บริบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ช่อลดดา	ติยะบุตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิบูลย์	พุ่มพูลสวัสดิ์
อาจารย์ ดร.เปรมจิต	มอร์ซิง
อาจารย์ ดร.ชีวิน	อ่อนลออ
อาจารย์ ดร.ฐิติมน	ฉัตรจรัสรัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์	จันตะนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชญานัน	รัตนวิบูลย์สม
อาจารย์ ดร.นันทวัน	เหลียมปรีชา
อาจารย์ ดร.กัญธนา	ดิษฐ์แก้ว
อาจารย์ ดร.กัณตภณ	หลอดโสภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูพงษ์	พงษ์เจริญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรสา	เตติวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา
อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์

ดลวิทย์คุณ
เคลือบวัง

เจ้าหน้าที่ประจำกองบรรณาธิการ

นางสาววลัยลักษณ์
นางสาวศศิวรรณ
นางสาวพรรณทิมา

พันธุ์รี
ส่งต่าย
วรรณสุทธิ์

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ

เจ้าของวารสาร

ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสาร ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ชั้น 1
888 หมู่ 2 ถนนพหลโยธิน (แนวเก่า) ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000
โทรศัพท์ 055-517488 ต่อ 808

การจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก Social welfare services of the Employees in the Municipality, Tak

ดลนภา ลำภู¹
Dolnapa Lumpu¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในจังหวัดตาก และเพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดสวัสดิการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในจังหวัดตาก ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานจ้างสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หรือส่งด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตรวจสอบค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางและการนำเสนอเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1. พนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก มีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการให้กับพนักงานจ้าง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าพนักงานจ้างเห็นว่า การจัดสวัสดิการสังคมและสันติภาพของเทศบาลในจังหวัดตากอยู่ในระดับดี รองลงมาคือ การจัดสวัสดิการด้านความมั่นคง และการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

2. การจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงานในหน้าที่เพิ่มขึ้น รองลงมา ได้แก่ การเพิ่มความมั่นคงในอาชีพการงาน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและพนักงาน ทำให้มีความรับผิดชอบงานมากขึ้น ทำให้เห็นโอกาสความก้าวหน้าของงาน และทำให้ความเป็นอยู่ดี ไม่เดือดร้อนและขัดสน ตลอดจนเพิ่มความสำเร็จของงาน และช่วยรักษาภาพพจน์/ภาพลักษณ์ ตามลำดับ

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรจัดให้มีสวัสดิการที่เหมาะสม และต่อเนื่องจะส่งผลให้พนักงานทำงานด้วยความมั่นใจ และเกิดความผูกพันกับองค์กร ซึ่งจะส่งผลช่วยส่งเสริมให้พนักงานมุ่งมั่นทำงานให้สัมฤทธิ์ผลมากที่สุด เนื่องจากบุคคลที่เลือกเข้ามาทำงานภาครัฐก็เพราะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายในมากกว่า รวมทั้งมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และความพยายามในการทำงานของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งจะเข้าใจในความสัมพันธ์ดังกล่าวได้จำเป็นจะต้องมีระบบการประเมินการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ การนำระบบประเมินมาใช้นั้น ก็เพื่อที่จะให้รางวัลและตอบแทนคนทำงาน รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนั่นเอง

คำสำคัญ : สวัสดิการ, พนักงานงานเทศบาล, พนักงานจ้าง

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

* Corresponding author. Tel. 084-7778025 E-Mail : dolnapaook@hotmail.com

ABSTRACT

The purposes of the research seemed to (1) investigate social welfare services of the employees at the sub district municipality, Tak, (2) and to survey the effect of social welfare services on the performance of the employees at the sub district municipality, Tak. The participants of the research were 162 the employees at the sub district municipality, Tak. The data collection was based on questionnaires by post, including in person. The collected data were analyzed by using percentages, arithmetic means and standard deviation. The data was illustrated through tables and explanation. The findings of the research revealed that;

1. For social welfare services of the employees at the sub district municipality, Tak; on the whole, the employees had an opinion at the middle level. When being particular considered, it was found that the item having the highest average seemed to be social welfare services and the recreation. Stability welfare services and economic welfare services were the second and the third ranks respectively.

2. For the result of social welfare services of the employees at the sub district municipality, Tak, it can be said that the item that had the highest average seemed to be increasing of the motivation in working. Stability welfare services and economic welfare services are the second and the third ranks respectively. Increasing of work stability that can increase good relationship between the employees and the organization, the employees were more responsible that can help them succeed in their work, including also created good image for the organization respectively.

From the result, there were some suggestions. The sub district municipality, Tak should give the employees appropriate and continuous welfares because it can support the employees to work confidently, and love their workplace. Moreover, it can support the employees concentrate on their working to succeed their work goals finally because motivation was always considered as the main factor that can help the applicants (the employees) want to work together happily in the organization. In addition, the relationship between increasing work motivation and the attempt of governmental officials in working were learned; therefore, it was necessary to have the good evaluation system of the performance of the employees like giving rewards when the employees have a good performance, including building the employees morale.

Keywords : Welfare, Employees in the sub district municipality, Employees

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่าง ๆ ให้เข้มแข็งควบคู่กับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมทั่วถึง และมีคุณภาพเท่าเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 23) ซึ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นสวัสดิการถือว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผล เป็นส่วนสำคัญต่อการบริหารงาน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการบริหารคนในองค์กร เป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในหน่วยงานนั้น ๆ

การจัดสวัสดิการที่ดีได้ว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งกับบุคคลในการทำงานเป็นอย่างมาก โดยเปรียบเสมือนหนึ่งในหน้าที่ความรับผิดชอบที่นอกเหนือจากค่าจ้างหรือเงินเดือน การได้รับสวัสดิการในแต่ละที่จะมีความแตกต่างกันออกไปตามนโยบายของแต่ละแห่ง ถึงแม้การจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานจะเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่หากสิ่งที่ได้รับนั้นไม่เหมาะสมตามความต้องการของพนักงาน ก็เท่ากับว่าสวัสดิการที่จัดนั้นไม่เกิดประโยชน์ต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเลย ฉะนั้นการจัดสวัสดิการก็มีความจำเป็นจะต้องให้เกิดความพึงพอใจทั้ง 2 ฝ่าย (สุสิทธิ์ สิมะภักดี และนัฐิกา วรณิตกิจกุล. 2551) แน่แน่นอนว่าสวัสดิการเป็นสิ่งที่เข้ามามีบทบาทกับชีวิตการทำงาน เพราะเป็นสิ่งจูงใจ เป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานของพนักงาน และเป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตด้วยการศึกษาการจัดสวัสดิการลูกจ้างในหน่วยงานราชการเป็นเรื่องที่น่าสนใจ โดยเฉพาะหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่นต่าง ๆ การบริหารงานบุคคลของเทศบาลจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยในการบริหารกิจการของเทศบาลสำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

จังหวัดตากมีเทศบาลตำบลจำนวน 14 แห่ง การบริหารงานบุคคลของพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างมีคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดตาก (ก.ท.จ.ตาก) กำกับ ควบคุม และดูแลการบริหารงานบุคคลของเทศบาลภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งการบริหารงานบุคคลพนักงานจ้างในสังกัดเทศบาลต้องดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดตาก เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับพนักงานจ้างไว้ในหมวด 5 ว่าด้วยค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ประกาศกำหนด

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในจังหวัดตาก อันจะส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของเทศบาลมีประสิทธิภาพ การกิจของหน่วยงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดสวัสดิการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีหัวข้อ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการ

อุทัย หิรัญโต (2530: 200) ให้คำนิยามไว้ว่า สวัสดิการ หมายถึงบริการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่หน่วยราชการ หรือองค์การธุรกิจจัดให้มีขึ้น เพื่อให้ข้าราชการ พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงาน ในองค์การนั้น ๆ ได้รับความ สะดวกสบายในการทำงาน มีความมั่นคงในอาชีพ มีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิต หรือได้รับประโยชน์ อื่นใด นอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญหรือ กำลังใจที่ดี ไม่ต้องวิตกกังวลต่อปัญหาทั้งในส่วนตัวและครอบครัว ทำให้มีความพอใจในงาน มีความรักงาน และตั้งใจที่จะทำงานให้นานที่สุด ถือได้ว่าการดำเนินงานด้านสวัสดิการเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งรัฐจัด สวัสดิการในด้านต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน เพื่อช่วยให้ข้าราชการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงของค่าครองชีพ การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรไม่เพียงแค่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนด ค่าตอบแทนในการทำงานนอกเหนือปกติแล้ว ยังเป็นส่วนที่จะช่วยส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย (อัญญาภา เครือมั่นคงภักดี. 2542)

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ

2.1 ทฤษฎีการจูงใจ

กิตติมา ปรีดิโลก (2529: 156) อธิบายว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจที่จะใช้พลังเพื่อประสบ ความสำเร็จในเป้าหมาย หรือรางวัล เป็นสิ่งสำคัญของการกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ทำให้คนไปถึงซึ่ง วัตถุประสงค์ที่มีสัญญาเกี่ยวกับรางวัลที่จะได้รับ ฉะนั้น แรงจูงใจจึงเป็นพลังผลักดันให้คนใช้ความสามารถมากขึ้น ซึ่งแรงจูงใจในการทำงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่สำคัญ เพราะแรงจูงใจเป็นตัวการที่ ก่อให้เกิดการเพิ่มขวัญซึ่งนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต (Mitchell.1982: 393)

2.2 แนวคิดความพึงพอใจ

Wolman (1975: 283) กล่าวถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า สภาพความรู้สึกของบุคคลที่ มีความสุข ความอึดใจ เมื่อต้องการแรงจูงใจหรือได้รับการตอบสนอง ซึ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ทำ อันบ่งบอกถึงระดับความพอใจในการที่ได้รับการตอบสนองทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อม ของบุคคลเหล่านั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด (Smith & Wakeley. 1972: 134-135)

3. เอกสารเกี่ยวกับสวัสดิการพนักงานจ้าง

การจัดสวัสดิการพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แต่ละหน่วยงานจัดให้มีและเห็นได้ชัด คือ ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่น และประโยชน์ตอบแทนอื่นที่ว่ก็คือสวัสดิการ ที่เป็นสิ่งจูงใจสิ่งหนึ่ง ที่ส่วนราชการพึงปฏิบัติ ซึ่งการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอาจมีลักษณะเป็นตัวเงิน บางลักษณะเป็นทั้งตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน สำหรับสิ่งจูงใจที่เป็นค่าตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนที่ส่วนราชการกำหนดจ่ายเป็นรายเดือน ให้แก่พนักงาน และค่าตอบแทนอื่น ซึ่งเป็นเงินพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือน ส่วนสิ่งจูงใจที่เป็นสวัสดิการที่ส่วน ราชการจัดให้โดยทั่วไป ได้แก่บ้านพัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ สิทธิการลา เป็นต้น ซึ่งค่าตอบแทน ลูกจ้างสามารถจำแนกได้ดังนี้ 1.ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ 2.ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน นอกเหนือหน้าที่ 3.ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานในสถานที่ทำงานที่ยากลำบากหรือเสี่ยงอันตราย 4.ค่าตอบแทน

ในการปฏิบัติงานมากขึ้นกว่าปกติ 5. สวัสดิการในการพัฒนาความรู้ความสามารถ เสริมความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน 6. สวัสดิการในการรักษาบำเหน็จความชอบ (ภาวิชัย ศรีโยธิน, 2553)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

พนักงานจ้างสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดตาก ทั้งหมด 14 เทศบาล จำนวน 272 คน

กลุ่มตัวอย่าง

พนักงานจ้างสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดตาก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาล ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลผลกระทบของการจัดสวัสดิการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานจ้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์หรือส่งด้วยตนเอง ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืนให้กับผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตรวจสอบค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางและการนำเสนอเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในจังหวัดตาก จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว และเป็นพนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มงานช่าง ซึ่งมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการดังนี้

1. การจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การจัดสวัสดิการสังคมและสหพันธการ รองลงมาได้แก่ การจัดสวัสดิการด้านความมั่นคง และการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

2. ผลการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงานในหน้าที่เพิ่มขึ้น รองลงมา ได้แก่ การเพิ่มความมั่นคงในอาชีพการงาน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและพนักงาน ทำให้มีความรับผิดชอบงานมากขึ้น ทำให้เห็นโอกาสความก้าวหน้า

ของงาน และทำให้ความเป็นอยู่ดี ไม่เดือดร้อนและขัดสน ตลอดจนเพิ่มความสำเร็จของงาน และช่วยรักษาภาพพจน์/ภาพลักษณ์ ตามลำดับ

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรจัดให้มีสวัสดิการที่เหมาะสม และต่อเนื่องจะส่งผลให้พนักงานทำงานด้วยความมั่นใจ และเกิดความผูกพันกับองค์กร ซึ่งจะส่งผลช่วยส่งเสริมให้พนักงานมุ่งมั่นทำงานให้สัมฤทธิ์ผลมากที่สุด โดยการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจเนื่องจากบุคคลที่เลือกเข้ามาทำงานภาครัฐก็เพราะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายในมากกว่า รวมทั้งมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างแรงจูงใจในการทำงานและความพยายามในการทำงานของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งจะเข้าใจในความสัมพันธ์ดังกล่าวได้จำเป็นจะต้องมีระบบการประเมินการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ การนำระบบประเมินมาใช้นั้น ก็เพื่อให้รางวัลและตอบแทนคนทำงานรวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนั่นเอง

อภิปรายผล

1. การจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การจัดสวัสดิการสังคมและสันตนาการรองลงมาได้แก่ การจัดสวัสดิการด้านความมั่นคง และการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสวัสดิการที่พนักงานได้รับส่วนใหญ่จะเป็นสวัสดิการที่ไม่ใช่ตัวเงิน แต่จะเป็นสวัสดิการเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมสำหรับพนักงาน เช่น ห้องสมุด วารสาร การเข้าอบรม การพัฒนาความรู้ สวัสดิการเกี่ยวกับที่พักอาศัย การตรวจสุขภาพ หรือบริการสุขภาพอนามัย เป็นต้น และการจัดสวัสดิการอาจจะยังไม่เพียงพอหรือสวัสดิการบางอย่างอาจจะยังไม่ตรงกับความต้องการของพนักงานจ้างเท่าที่ควร เป็นไปในทำนองเดียวกับ ธนียา ปุณญาสวัสดิ์ (2549) ศึกษาการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการสำหรับข้าราชการในสำนักปลัดกระทรวงคมนาคม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พอใจต่อการใช้ประโยชน์จากสวัสดิการการกีฬานันทนาการ และหน่วยงานควรปรับปรุงระเบียบสวัสดิการเพื่อให้ครอบคลุมประโยชน์มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณี อรรถบุตร (2547) ได้ทำการศึกษา ความพึงพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับนอกเหนือที่กฎหมายกำหนด ของพนักงานโรงพยาบาลตากสินจันทบุรี พบว่าพอใจสวัสดิการในรูปแบบที่ไม่ใช่ตัวเงินมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุขสรรค์ รตเวสสินท์ (2553) ศึกษาการจัดสวัสดิการในองค์กรกับการพัฒนาความต้องการของลูกจ้าง และได้เสนอว่าภาครัฐควรปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาตามกระบวนทัศน์ใหม่ สนับสนุนให้นายจ้างจัดสวัสดิการในองค์กรที่จำเป็นและสอดคล้องต่อการดำรงชีวิตของลูกจ้าง ให้ความสำคัญกับแนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ จัดสวัสดิการให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของลูกจ้าง และลูกจ้างต้องตระหนักในความสำคัญของสวัสดิการที่ไม่เน้นตัวเงิน รวมทั้งคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมแก่การดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและเป็นธรรม

2. ผลการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลในจังหวัดตาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงานในหน้าที่เพิ่มขึ้น รองลงมา ได้แก่ การเพิ่มความมั่นคงในอาชีพการงาน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและพนักงาน ทำให้มีความรับผิดชอบงานมากขึ้น ทำให้เห็นโอกาสความก้าวหน้าของงาน และทำให้ความเป็นอยู่ดี ไม่เดือดร้อนและขัดสน ตลอดจนเพิ่มความสำเร็จของงาน และช่วยรักษาภาพพจน์/ภาพลักษณ์ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสิ่งสำคัญของการกระทำหรือการปฏิบัติงานต่างๆ ของบุคคลที่จะทำให้คนปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์จะต้องเกี่ยวข้องกับรางวัลที่จะได้รับ และรางวัลดังกล่าวจะต้องตรงกับความต้องการของบุคคลด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นบุคคลก็จะเกิดความพึงพอใจ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเชื่อมั่น

ในองค์กร จึงให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รักในหน่วยงานของตนเอง เนื่องจากรางวัลหรือสิ่งตอบแทนสามารถกระตุ้นและจูงใจให้บุคคลกระตือรือร้นที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำนองเดียวกับ บริสุทธิ์ ทองสวัสดิ์ (2547) ศึกษาการบริหารจัดการสวัสดิการพนักงานและสวัสดิการชุมชนที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในเขตอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจัดสวัสดิการที่ดีทำให้พนักงานมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจต่อการได้รับสวัสดิการทำให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงานดี แนวทางการปรับปรุงการจัดสวัสดิการเพื่อให้สอดคล้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน คือการจัดสวัสดิการที่เหมาะสม ครอบคลุม ความต้องการของพนักงาน มีนโยบายชัดเจน และยืดหยุ่นได้ และสอดคล้องกับ กิตติมา ปริติโลก (2529: 156) อธิบายว่า ความเต็มใจที่จะใช้พลังเพื่อประสบความสำเร็จในเป้าหมาย หรือรางวัล เป็นสิ่งสำคัญของการกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ทำให้คนไปถึงซึ่งวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาเกี่ยวกับรางวัลที่จะได้รับ ฉะนั้น แรงจูงใจจึงเป็นพลังผลักดันให้คนใช้ความสามารถมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นไปในทำนองเดียวกับ อินทรา เพ็งแก้ว (2538) ได้ประมวลความสำคัญของความพึงพอใจโดยสรุปคือ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน สร้างเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจอันดีต่อกันและต่อองค์กรหรือหน่วยงาน เสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อองค์กรหรือหน่วยงาน ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะช่วยเกื้อหนุนให้กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับสามารถใช้บังคับ ควบคุมความประพฤติของผู้ปฏิบัติงานให้คงอยู่ในระเบียบวินัยอันดี ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในองค์การร่วมมือกันปฏิบัติงาน และช่วยเกื้อหนุนให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่าง ๆ

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรจัดให้มีสวัสดิการที่เหมาะสม และต่อเนื่องจะส่งผลให้พนักงานทำงานด้วยความมั่นใจ และเกิดความผูกพันกับองค์กร ซึ่งจะเป็ปัจจัยช่วยส่งเสริมให้พนักงานมุ่งมั่นทำงานให้สมฤทธิ์ผลมากที่สุด โดยการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจเนื่องจากบุคคลที่เลือกเข้ามาทำงานภาครัฐก็เพราะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายในมากกว่า รวมทั้งมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และความพยายามในการทำงานของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งจะเข้าใจในความสัมพันธ์ดังกล่าวได้จำเป็นจะต้องมีระบบการประเมินการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ การนำระบบประเมินมาใช้นั้น ก็เพื่อที่จะให้รางวัลและตอบแทนคนทำงาน รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนั่นเอง ดังที่ ลัดดาวัลย์ พิรพัฒน์กุล (2543) กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดสวัสดิการก็คือบำรุงรักษาบุคลากรให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และลดปัญหาการลาออกจากงาน และให้ผู้ปฏิบัติงานมีความผูกพันกับหน่วยงาน และเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับหน่วยงานด้วย และทำนองเดียวกับ วลัยลักษณ์ คำเพ็ญ (2544) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจ ได้แก่แรงจูงใจในด้านนโยบายของหน่วยงาน ด้านการบริหาร ด้านการบังคับบัญชา ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสำเร็จ ความก้าวหน้าในการทำงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เทศบาลควรพิจารณาการฝึกอบรม พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานให้พนักงานจ้าง เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล
2. เทศบาลควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างมากกว่าที่เป็นอยู่

3. ควรมีการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างให้เหมาะสมกับหน่วยงาน และสอดคล้องกับความต้องการของพนักงานจ้าง โดยการสำรวจความต้องการของพนักงาน

4. การจัดสวัสดิการของพนักงานจ้างควรมีความต่อเนื่อง และเสมอภาค ตลอดจนที่ความเท่าเทียมกันทั้งพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างของเทศบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาลกับพนักงานราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการอื่น

2. ควรมีการศึกษาทบทวนหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดสวัสดิการพนักงานจ้างของเทศบาล

เอกสารอ้างอิง

กิตติมา ปรีดีดิลก. (2529). แนวทางการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

ธनिया ปุญญาสวัสดิ์. (2549). การจัดการภายในส่วนราชการสำหรับข้าราชการในสำนัก

ปลัดกระทรวงคมนาคม. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บริสุทธิ ทองสวัสดิ์. (2547). การบริหารจัดการพนักงานและสวัสดิการชุมชนที่สัมพันธ์กับ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัด

นครราชสีมา. รายงานการศึกษาอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาวรัช ศิริโยธ. (2553). ความไม่เป็นธรรมและแนวทางการจัดสวัสดิการในทัศนะของพนักงาน

ราชการกรมปศุสัตว์ในเขตภาคตะวันออก. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุขสรรค์ รตเวสสินนท์. (2553). การจัดการในองค์กรกับการพัฒนาความต้องการของลูกจ้าง:

การทดสอบภายใต้กรอบความมั่นคงของมนุษย์. วิทยานิพนธ์ พัฒนาแรงงานและ

สวัสดิการมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรุณี อรรคบุตร. (2547). ความพึงพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับ (นอกเหนือที่กฎหมายกำหนด)

ของพนักงานโรงพยาบาลตากสินจันทบุรี. งานนิพนธ์ การจัดการมหาบัณฑิต สาขาการ

จัดการทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัญญาภา เครือมันคงภักดี. (2542). การศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อสวัสดิการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อินทรา เฟ็งแก้ว. (2538). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต

การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อุทัย หิรัญโต. (2530). ศิลปศาสตร์ของนักบริหาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์การพิมพ์.

Mitchell, T. R. (1982). People in organization: An introduction to organizational behavior.

(2nd ed). Tokyo: McGraw – Hill.

Wolman, B. B. (1975). Dictionary of behavioral Science. London: McMillen.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน
อำเภอเมือง จังหวัดตาก

The participation of the public in administration of wanghin Muang, Tak

สุข บุปผา¹
Suk Buppha¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหินของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก จำนวน 368 คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตรวจสอบค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test เปรียบเทียบความแตกต่าง 2 กลุ่ม และค่า F-test เปรียบเทียบความแตกต่าง 3 กลุ่ม ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการกำหนดนโยบาย รองลงมา ด้านการบริหารดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน

Abstract

The purposes of the research seemed to study the participation of the public in administration of wanghin Muang, Tak, and for compare the participation of the public in administration by sex, age, education, occupation and income. The researcher collected data from residents living in the county of wanghin Muang, Tak were 368, The data collection was to researcher, check completeness. The collected data were analyzed by using percentages, arithmetic means, standard deviation, t-test Independent samples comparing the two groups difference and F-test (One Way ANOVA) comparing the tree groups different. The findings of the research revealed that;

¹ อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

* 290 หมู่ 2 ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตาก Tel. 084-0288739 E-Mail : nampueng_2@hotmail.com

1. The participation of the public in administration of wanghin Muang, Tak Very of them were in the highest level. When being particular considered, the level aspects by the following, The policy followed by the management of operations. And monitoring and evaluation, respectively.

2. The public with sex, age, education, occupation and income difference, the participation of the public in administration of wanghin Muang, Tak the difference of their gender and age at .05 level.

Keyword: the participation, the public, administration of wanghin

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งพาตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการจัดการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนของท้องถิ่นมาเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารงานนั้น จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของท้องถิ่นกับทั้งจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งจุดเน้นที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงอยู่ที่การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาประชาชนให้เป็นพลเมือง (Citizen) คือ เป็นบุคคลที่มีสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ฐานะของอำนาจอธิปไตยที่มีความตื่นตัวและที่จะเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมือง การบริหาร การพัฒนาทุกขั้นตอนควบคู่ไปด้วย แผนงานย่อยพัฒนาองค์การและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบส่งเสริมให้ชุมชนเมืองจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนย่อยขึ้นโดยการรวมตัวของประชาชนด้วยความสมัครใจ เพื่อคณะกรรมการชุมชนย่อยมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของตนเองมากที่สุด และโดยให้เป็นจิตสำนึกของประชาชนในชุมชนย่อยเองให้กำหนดรูปแบบคณะกรรมการชุมชนย่อยขึ้นมาเพื่อความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาของชุมชน และกำหนดเขตแดนแต่ละชุมชน (กระทรวงมหาดไทย , 2530: 1) การจัดตั้งชุมชนย่อยดังกล่าว เป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของกระทรวงมหาดไทย ที่ประสงค์ให้ประชาชนในเขตปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาของตนเอง และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนของตนเอง ตลอดจนเป็นการประสานส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (กระทรวงมหาดไทย, 2532: 2) หัวใจสำคัญที่จะยังผลให้การพัฒนาตามแนวทางข้างต้นบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดเป็นรูปแบบคณะกรรมการ และมีระบบการบริหาร การพัฒนา (development administration) ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม เมือง ซึ่งหากศึกษาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมของคณะกรรมการในชุมชนย่อย โดยทั่วไปแล้วอาจพบว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาชุมชนในแต่ละแห่งแตกต่างกันไป ดังนั้นการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากการมีส่วนร่วมถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยถ่ายโอนภารกิจในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็น และรายได้ที่รัฐเก็บให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น การดำเนินการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ ด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน การวางแผนในการดำเนินการบริหารจึงเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้การบริหารเป็นรูปแบบและมีทิศทาง การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สมดุลและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ปัญหาได้ถูกจุดอันเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และทำให้บรรลุตามความมุ่งหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น และมีอิสระในการบริหารงานบุคคลบริหารงานงบประมาณและการจัดการพัสดุด้วยตนเอง ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดไว้ ภายใต้การกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและแผนพัฒนา และฝ่ายสภาพมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารและพนักงาน ซึ่งการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันมีปัญหาในเรื่องการจัดทำแผนงานโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่งผลให้ประชาชนเสียโอกาสที่จะได้รับการแก้ไขปัญหาและการจัดบริการที่มีคุณภาพและเป็นธรรม ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่ดี

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งบัญญัติให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก ของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป
2. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยมีจำนวนประชากร ชาย 4,596 คน หญิง 4,783 คน รวมทั้งสิ้น 9,379 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนทั้งหมด 368 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยรายละเอียดแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

5 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ว โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of item objective Congruence) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.60 ขึ้นไป และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73 ที่เรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อมิให้เกิดความคลาดเคลื่อนตรวจสอบความสมบูรณ์ซึ่งแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนทุกฉบับ

4. ดำเนินการประมวลผลและนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. ทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งไว้ โดยใช้
 - 3.1 t – test Independent Samples ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง 2 กลุ่ม
 - 3.2 F – test (One Way ANOVA) ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง 3 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และเพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-35 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 จบการศึกษามากกว่าปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 54.34 รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 17.66 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 รองลงมาคือ ค้าขายหรือประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 20.10 รับราชการ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 รับจ้างทั่วไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 อื่นๆ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{x} = 4.04$) รองลงมา ด้านการบริหารดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.87$) และด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{x} = 3.82$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหินของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

3.1 ประชาชนที่มีเพศที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ประชาชนที่มีการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 จากการศึกษาครั้งนี้ผลการศึกษาปัจจัยด้านต่างๆ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ยังต้องพัฒนาขึ้นมาอีกในทุกด้าน

1.2 ควรมีการปรับแผนกลยุทธ์การปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้นเพื่อเข้าสู่ระดับมากให้ได้

1.3 ควรนำเสนอผลงานสู่สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 การศึกษาค้างครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลต่างๆ เพียงบางส่วนและหาเพียงความเกี่ยวข้องเพียงการเปรียบเทียบตัวแปรเพียงบางส่วนเท่านั้น ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ เพิ่มเติมอีก เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง หรือรูปแบบการปฏิบัติงานเชิงโมเดล

2.2 ควรมีการศึกษาถึงแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นรูปธรรมด้านอื่นๆ เพิ่มเติมอีกอย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเชิงปฏิสัมพันธ์เชิงลึกเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ โดยใช้เหตุการณ์ปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยลุ่มน้ำปิง งบประมาณประจำปี 2556 ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อการสนับสนุนโครงการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมือง จังหวัดตาก จากวิทยาลัยลุ่มน้ำปิงมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). “อภิปรายทัศนบางประการในเรื่องสภาพลัทธิกับการมีส่วนร่วมของ

ชุมชน” การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล.

ธรรมรส โชติกุลสร. (2544). “หน่วยที่ 12 การบริหารแบบมีส่วนร่วม” ประมวลสาระชุดวิชา

ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

ปรัชญา เวสารัชช. (2528). “การสำรวจทัศนคติและความพร้อมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท” รายงานการวิจัย. สถาบันไทยคดีศึกษา : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. (2527). กลวิธีและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารพิมพ์.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการการศึกษาประจำ

- โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาณิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2547). **กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการไทย : ปัญหาแนวทางแก้ไขและแนวโน้มของกฎหมายในอนาคต.** กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). **การบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพิศ สุขแสน. (2548). **สัมมนาการเมืองและการบริหารท้องถิ่นไทย.** เอกสารประกอบการบรรยาย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุชาดา จักรพิสุทธิ. [ออนไลน์]. (2548). **ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.** แหล่งที่มา : <http://www.midnight2545/document9526.html>.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2537). **หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา.** ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประถมศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน(ก.พ.). [ออนไลน์]. (2549). **การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.** แหล่งที่มา : http://ocsc.go.th/law/pdf/0211_good_governance_history.pdf.
- อคิน รพีพัฒน์. (2527). **“การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา ในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย,”** ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- อิระวัชร จันทรประเสริฐ. (2541). **การมีส่วนร่วมของประชาชน.** ในงานพระราชทานเพลิงศพ นางสมศรี จันทรประเสริฐ. (ม.ป.ท.).
- อำนาจ อนันตชัย. (2526). **การพัฒนาชนบท.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. (1977). **Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation.** Ruler Development Committee Center for International Studies, Cornell University.

การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล
ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

The Study of the Approaches to Solving Problems on Procurement of Sub
district Municipalities, Mae Sod in Tak

ขวัญเรือน สุวรรณทิพนตร¹ ดร.สิรินี วงศ์วิลรัตน์²
Kwanruen Suwantippanate, Sirinee Wongwilairat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจงานพัสดุ ของบุคลากรที่ ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) เพื่อ ศึกษาปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 3) เพื่อ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เทศบาลตำบลแม่กุ เทศบาลตำบลแม่ตาว และเทศบาลตำบล ท่าสายลวด ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับปัญหาความรู้ความเข้าใจงานพัสดุ ของบุคลากรที่ ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุของเทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพ รวมรายด้านอยู่ในระดับ มาก

2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

3.1 ควรให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับ ที่มีความชำนาญงานเฉพาะด้านที่ตรวจรับ เพื่อให้ได้ พัส্তুที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง

3.4 จัดทำแชทกลุ่ม เฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ทั้งภายในและภายนอก เขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อถาม-ตอบ ปัญหา หรือแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อลดปัญหาดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

3.5 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญในพัสดุหรืองานก่อสร้างที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้เหมาะสมกับงานในแต่ละครั้ง เพื่อให้ได้พัสดุหรืองานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: แนวทางการแก้ไข การจัดซื้อจัดจ้าง เทศบาลตำบล

¹ เจ้าหน้าที่งานพัสดุ เทศบาลตำบลแม่กุ kwanruen_tak@hotmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Abstract

The purposes of the research seemed to investigate (1) the procurement understanding of the officers of Sub district Municipalities, Mae Sod in Tak, to investigate (2) the process of procurement of Sub district Municipalities, Mae Sod in Tak, and to explore (3) the approaches to solving problems on procurement of Sub district Municipalities, Mae Sod in Tak. The researcher collected data from Maeku Sub district Municipality, Maetaw Sub district Municipality, and Tha Sailuad Sub district Municipality. The data collection was based on questionnaires.

The findings of the research indicated that;

1. In terms of the problems of the procurement understanding of the officers in the subdivision of supplies of Sub district Municipalities, Mae Sod in Tak; on the whole, most respondents had the level of the problems at the high level.
2. In terms of the problems of the process of procurement of Sub district Municipalities, Mae Sod in Tak, it was found that most respondents who had the level of the problems on procurement seemed to be at the moderate level.
3. The approaches to solving problems on procurement of Sub district Municipalities, Mae Sod in Tak were as follows;
 - 3.1 Permit the supply officers, including the officers who worked in the subdivision of supplies to train at least 2 times per year.
 - 3.2 Appoint the committee on examining for more effective works of the subdivision of supplies.
 - 3.3 Appoint the committee on urging procurement.
 - 3.4 Create an online chat group for the supply officers, including the officers who worked in the subdivision of supplies both inside and outside areas of Mae Sod in Tak to discuss and share ideas about procurement and the approaches to solving problems on procurement.
 - 3.5 Appoint the committee who had the understanding of supply and procurement, including construction for more effective works of the subdivision of supplies.

Keywords: approaches to solving problems, procurement, Sub district Municipalities

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552 ส่วนที่ 3 หน้าที่ของ เทศบาล บทที่ 1 เทศบาลตำบล มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)

การจัดซื้อจัดจ้างเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารพัสดุ ที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหาร งานของเทศบาลเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งพัสดุ อุปกรณ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ต่าง ๆ เช่น ถนน สะพาน อาคาร และวัสดุประเภทต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ ถ้าหากเทศบาลมีการบริหารจัดการด้านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส คำนึง และ ตรวจสอบได้ ก็ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าเทศบาลมีศักยภาพในการบริหารงาน และสามารถตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี

แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล ยังประสบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เช่น การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของงาน พัสดุ ผู้รับจ้างดำเนินการไม่เป็นไปตามสัญญา จัดทำสัญญาจ้างไม่รัดกุม และบุคลากรของเทศบาล ทำหน้าที่ในการจัดหาพัสดุยังขาดความรู้ความเข้าใจกับการจัดหาพัสดุ และยังคงยึดถือประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้อง (มลิ ใจมุ่ง, 2544)

อำเภอแม่สอด เป็นอำเภอหนึ่งทางตอนกลางของจังหวัดตาก มีระบบการบริหารงานด้านการ จัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ซึ่งมีปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่ เกิดจากความไม่เข้าใจในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือดำเนินการตามกระบวนการไม่ครบถ้วน บางที ไม่มีผู้เข้าเสนอราคา เนื่องจากไม่มั่นใจในสภาพเศรษฐกิจของอำเภอแม่สอด จึงต้องดำเนินการ จัดหา หลายครั้ง จึงทำให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีที่ทางเทศบาลแต่ละแห่งกำหนดไว้ จึงทำให้การประเมินผลงานด้านการบริหารงานพัสดุต่ำลง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยการเลือกเทศบาลตำบล 3 แห่ง ซึ่งอยู่ ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งได้แก่ เทศบาลตำบลแม่กุ เทศบาลตำบลท่าสายลวด และ เทศบาลตำบลแม่ตาว และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุทั้งโดยตรง คือ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุ และทางอ้อม คือบุคลากรอื่นที่ได้แต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อสอบถาม ปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างว่าผู้ปฏิบัติงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างมีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องตามระเบียบหรือไม่รวมถึงขั้นตอนกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับ ที่ 9 พ.ศ. 2553 มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติ และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง

หรือไม่ ซึ่งจะหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งการหาข้อเสนอแนะที่เหมาะสม ในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจงานพัสดุ ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ งานพัสดุของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอ แม่สอด จังหวัดตาก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

หลักแนวคิดการจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 9 พ.ศ. 2553 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการ ด้านการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556) ข้อ 12 การซื้อหรือการจ้าง กระทำได้ 5 วิธี คือ

- (1) วิธีตกลงราคา
- (2) วิธีสอบราคา
- (3) วิธีประกวดราคา
- (4) วิธีพิเศษ
- (5) วิธีกรณีพิเศษ

การซื้อหรือการจ้างตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) ให้กระทำได้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามหลักเกณฑ์ที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ในกรณีที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าว กำหนดไว้ให้นำหลักเกณฑ์ตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้มีสถานที่กลางสำหรับเป็นศูนย์รวมข่าวการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตาม หลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวภา จันทรราม (2553) การดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบลจอหอ เป็นการศึกษา เฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบลจอหอที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมกับศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ข้อบกพร่อง และแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลจอหอ โดยครอบคลุม 4 วิธีคือ วิธีตกลงราคา วิธีสอบราคา วิธีประกวดราคา วิธีการประมูลด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของ การศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบลจอหอ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็นจากแบบสัมภาษณ์ตาม กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ การจัดกระทำข้อมูลใช้การประมวลผลเป็นความถี่และร้อยละ

การจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบลจอหอ เป็นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปตามโครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลกองต่าง ๆ จะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานของซื้อของจ้าง เสนอ นายกเทศมนตรีเป็นผู้ลงนามอนุมัติ ส่งกองคลังเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมแต่งตั้งคณะ กรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจการจ้าง เจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่อย่างจริงจังในการจัดทำ แผนการจัดหา ไม่ปรับแผนการจัดหาให้เป็นปัจจุบัน และขาดการประสานงานระหว่างกองต่าง ๆ กับ กองคลัง ทำให้การได้มาของพัสดุไม่ตรงกับความต้องการตามวัน เวลา สถานที่ ที่ต้องการและได้พัสดุ ที่ไม่มีคุณภาพ การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบร่วมสังเกตการณ์การ ดำเนินการก่อสร้างล่าช้าควรมีปรับปรุงแผนการจัดหาให้สอดคล้องกับนโยบายแล้วให้กองต่าง ๆ ที่เป็นเจ้าของเงินงบประมาณเป็นผู้ดำเนินการจัดหาพัสดุเอง โดยมีวิธีกำหนดความต้องการอย่างประหยัด และได้พัสดุที่มีคุณภาพ ทันเวลา ถูกต้อง แม่นยำในระเบียบ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ ถ่ายทอด ฝึกอบรม ประชุมชี้แจง ระเบียบ ข้อกฎหมาย วิธีการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้าง

คมศักดิ์ เอียสกุล (2554) การพัฒนาการบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองหนองคาย เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานปัญหาอุปสรรค ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาบริหารจัดการซื้อ จัดจ้าง รวมถึงความรู้ความเข้าใจของบุคลากร เก็บรวบรวมโดยแบบสอบถามแบบปลายเปิดและแบบ ปลายปิด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างตามรายละเอียดในกรอบแนวความคิด ในการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน ประกอบด้วย รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักงานคลัง หัวหน้างานจัดซื้อจัดจ้าง เจ้าหน้าที่งานพัสดุ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการส่วนการโยธา เจ้าหน้าที่ธุรการสำนักงาน ศึกษา นักวิชาการจัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การคลัง เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานชุมชนคอนสวรรค์ ประธานชุมชนจอมเสด็จ และประธานชุมชนหนองบัว

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งประกอบด้วย ด้านระเบียบปฏิบัติ ด้านธรรมาภิบาล และความ เข้าใจในหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ปัญหาอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้าง คือ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณมีไม่เพียงพอระเบียบปฏิบัติสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจมีการกำหนด ราคาของพัสดุในราคาสูงกว่าที่เป็นจริง การควบคุมและการตรวจสอบ มีการวางระบบการ ควบคุมภายในต้องรัดกุม และยืดหยุ่นได้ สำหรับแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหาร งานการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต้องมีการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ในส่วนของ งบประมาณควรมีการสร้างกลไกการควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส มีความพร้อมในด้าน วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารควรอาศัยแนวทางตามทฤษฎีการบริหารมาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านระเบียบปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ในเทศบาล ควรทำความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ การ ดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างกำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจนการควบคุม และการ ตรวจสอบมีการ คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญทั้งคุณสมบัติพัสดุ และมีความเชี่ยวชาญด้าน ระเบียบที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติงาน

สรอรรถ คูโน (2552) ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาอุปสรรค และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วย ความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ในการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ขั้นตอนการประกาศสอบราคา จนถึงขั้นตอนการเปิดซองสอบราคาแจ้งชื่อผู้ชนะการประมูล

ตัวแปรต้น

ข้อมูลส่วนบุคคล 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. การดำรงตำแหน่ง 5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 6. ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง
ความรู้ความเข้าใจ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 9 พ.ศ. 2553
ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง 1. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา 2. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา 3. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคา

ตัวแปรตาม

แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วิธีการดำเนินวิจัย

ประชากร

ประชากรที่จะทำการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการ และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ งานพัสดุ เทศบาลตำบลแม่กุ เทศบาลตำบลท่าสายลวด และเทศบาลแม่ตาว อำเภอแม่สอด จังหวัด ตาก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับงานพัสดุ คือ ข้าราชการ และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ แบ่งตามตำแหน่งดังนี้

ผู้อำนวยการกองคลัง	จำนวน	1	คน
นักวิชาการพัสดุ	จำนวน	7	คน
เจ้าหน้าที่พัสดุ	จำนวน	1	คน
เจ้าพนักงานพัสดุ	จำนวน	8	คน
บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ	จำนวน	13	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ต่าง ๆ ทั้งที่เป็น ทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างเทศบาลตำบล อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

1.2 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close question) และแบบ ปลายเปิด (Open question) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย คำถามทั้งหมด 28 ข้อ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะ ข้อมูลทั่วไป ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ งานพัสดุ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองคลัง นักวิชาการพัสดุ เจ้าพนักงานพัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ บุคลากรที่ ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงาน พักสดุ ของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สวด จังหวัดตาก เป็นแบบ สอบถามแบบปลายปิด ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงาน พักสดุ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา โดยวิธี สอบราคาและโดย วิธีประกวดราคา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล ตำบล ภายในอำเภอ แม่สวด จังหวัดตาก โดยการสรุปแนวทางและข้อเสนอแนะ นำมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 5 การเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบ บันทึกรายการ ข้อมูล

1. ควรให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับ ที่มีความชำนาญงานเฉพาะด้านที่ตรวจรับ เพื่อให้ได้ พักสดุที่มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง

4. จัดทำแชทกลุ่ม เฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ทั้งภายในและภายนอก เขตอำเภอ แม่สวด จังหวัดตาก เพื่อถาม-ตอบ ปัญหา หรือแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อ ลดปัญหาดังกล่าวมาก ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองการศึกษาวิจัย จากคณบดีคณะบริหารธุรกิจการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ถึงนายกเทศมนตรีตำบลแม่กุ นายกเทศมนตรีตำบลแม่ตาว และเทศมนตรีตำบล ท่าสายลวด เพื่อขอความ อนุเคราะห์ให้นักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่อยู่ใน กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บ รวบรวมแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความ ครบถ้วนสมบูรณ์ ด้วยตนเอง ในวันทำการปกติ ระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน พฤษภาคม 2558 รวมระยะ เวลา 5 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และ ความสมบูรณ์ของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และการหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) กับค่าร้อยละ (Percent) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2) การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่พัสดุ และขั้นตอน การจัดซื้อจัดจ้าง คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1.1 เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.00 เพศชาย ร้อยละ 20.00

1.2 อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 36.70 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 33.30 อายุ 20 – 30 ปี ร้อยละ 26.70 อายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.30 ตามลำดับ

1.3 ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 83.30 สูงกว่าปริญญาตรี 16.70

1.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุร้อยละ 43.30 เจ้าพนักงานพัสดุ ร้อยละ 26.70 นักวิชาการพัสดุ ร้อยละ 23.30 ผู้อำนวยการกองคลัง เท่ากับเจ้าหน้าที่พัสดุ ร้อยละ 3.30

1.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี ร้อยละ 46.70 อายุระหว่าง 6 – 10 ปี เท่ากับ อายุระหว่าง มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10.00

2. ความรู้ความเข้าใจงานพัสดุ ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุเทศบาล ตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 4.10, S.D = .697) มี 5 ด้าน คือ ด้านรายงานขอซื้อขอจ้าง ด้านติดต่อตกลงราคากับผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ด้านดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการส่งมอบพัสดุหรือส่งมอบงานจ้าง ด้านการตรวจรับ และเมื่อแยก พิจารณาแต่ละด้าน สามารถนำผลการศึกษามาสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านรายงานขอซื้อขอจ้าง พบว่า 1. ท่านเข้าใจถึงการแสดงเหตุผล และความจำเป็น ที่ต้องการชัดเจน 2. ท่านแสดงรายละเอียดของงานถูกต้องครบถ้วน 3. เจ้าหน้าที่พิจารณาราคา ครุภัณฑ์มาตรฐาน หรือราคากลาง หรือราคาท้องตลาด ครึ่งหลังสุดภายในระยะเวลา 2 ปี 4. กำหนดวงเงินที่จัดซื้อจัดจ้างตามงบประมาณ และ 5. การกำหนดเวลาที่ต้องการใช้หรือแล้วเสร็จมี ความเหมาะสม มีระดับปัญหามาก

2.2 ด้านติดต่อตกลงราคากับผู้ขาย/ผู้รับจ้าง พบว่า 1. เจ้าหน้าที่ติดต่อตกลงราคากับ ผู้ขายหรือผู้รับจ้างโดยตรง 2. เจ้าหน้าที่ใช้คู่เทียบอย่างน้อย 3 ร้าน และ 3. ราคาในใบเสนอราคา มีความเป็นจริง มีระดับปัญหามาก

2.3 ด้านดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า 1. เจ้าหน้าที่จัดทำใบสั่งซื้อส่งจ้างครบถ้วน และ 2. ทำหนังสือแจ้งผู้ขายหรือผู้รับจ้างเพื่อมาทำบันทึกตกลงราคาซื้อ/จ้างทุกครั้ง มีระดับปัญหา มาก

2.4 ด้านการส่งมอบพัสดุหรือส่งมอบงานจ้าง พบว่า 1. ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ส่งมอบงานตาม กำหนดในบันทึกตกลงซื้อตกลงจ้าง และ 2. พสดุหรืองานที่ส่งมอบถูกต้องครบถ้วน มีระดับปัญหา มาก

2.5 ด้านการตรวจรับ พบว่า 1. คณะกรรมการตรวจรับตามรายละเอียดที่กำหนด และ 2. คณะกรรมการตรวจรับมีความรู้ความเชี่ยวชาญและเหมาะสมกับงาน มีระดับปัญหามาก

3. ปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.45, S.D. = .780) มี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา ด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา ด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธี ประกวดราคา และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้านสามารถนำผลการศึกษามาสรุปลงได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา พบว่า 1. การจัดทำการจัดซื้อจัดจ้างจะ ตกลงราคาโดยบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่พัสดุ 2. การใช้คู่เทียบไม่ครบ 3 ร้าน และ 3. กำหนดรายละเอียดของพัสดุหรืองานที่จ้างชัด มีระดับปัญหามานกลาง

3.2 ด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา พบว่า 1. การระบุรายละเอียดในเอกสาร สอบราคาถูกต้องตามระเบียบ และ 2. มีหลักเกณฑ์ราคาค่าขายเอกสารสอบราคา มีระดับปัญหา ปานกลาง ยกเว้น 3. ผู้รับขาย/ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระยะเวลาในสัญญาที่กำหนด มีระดับปัญหา มาก

3.3 ด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคา พบว่า 1. มีการคัดเลือกผู้ให้บริการตลาด กลางก่อนดำเนินการประกวดราคาก่อนทุกครั้ง 2. ความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3. คณะกรรมการดำเนินการประกวดราคามีจำนวนจำกัด มีระดับปัญหามาก

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ดังนี้

4.1 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553 และ นำมาปฏิบัติโดยเคร่งครัดและถูกต้องต่อไป

4.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของ ระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่อง

4.3 ควรจัดระบบความพร้อม ในด้านเทคโนโลยี เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง ในแต่ละครั้ง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคล่องตัว

4.4 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญในพัสดุ หรืองานก่อสร้างที่จัดซื้อ จัดจ้างให้เหมาะสมกับงานในแต่ละครั้ง เพื่อให้ได้พัสดุหรืองานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง

1. ควรให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับ ที่มีความชำนาญงานเฉพาะด้านที่ตรวจรับ เพื่อให้ได้ พสดุที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง
4. จัดทำแชทกลุ่ม เฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ทั้งภายในและภายนอก เขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อถาม-ตอบ ปัญหา หรือแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อ ลดปัญหาดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบล ภายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาความรู้ความเข้าใจงานพัสดุ ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ เทศบาลตำบล มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาพรวมมีระดับปัญหามากทั้งหมด ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ คมศักดิ์ เอียสกุล (2554) พงานพัสดุ ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ งานพัสดุเทศบาลตำบลว่า ผลการศึกษา สภาพการบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้าง ของกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ต้องมีการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในด้าน ระเบียบปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ ในเทศบาล ควรทำความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ

2. ปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ของเทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา การซื้อ จัดจ้าง โดยวิธีประกวดราคา ภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายวิธีพบว่า การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพันธ์ บุญญานุสนธิ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า วิธีการสอบราคา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่เป็นปัญหามีความสอดคล้องกับวิธีการจัดจ้างแบบตกลงราคา คือปัญหาการตรวจสอบการส่งมอบงานก่อนการเบิกจ่ายเงิน และปัญหาการ ได้รับงบประมาณไม่ตรงเวลากำหนด ส่งผลให้ดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ไม่เป็นไป ตามเวลาที่กำหนด การดำเนินโครงการไม่เหมาะสมกับช่วงเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำมาปฏิบัติโดย เคร่งครัด และถูกต้องต่อไป
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่อง

3. ควรจัดระบบความพร้อม ในด้านเทคโนโลยี เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ประกาศ การจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้ง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคล่องตัว

4. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญในพัสดุหรืองานก่อสร้างที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้เหมาะสมกับงานในแต่ละครั้ง เพื่อให้ได้พัสดุหรืองานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง

จากปัญหาทางด้าน ความรู้ความเข้าใจงานพัสดุของบุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ งานพัสดุ เทศบาลตำบล ปัญหาขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดซื้อจัดจ้างของ เทศบาลตำบล ภายในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตากนั้น จึงทำให้พบว่า ปัญหาทั้ง 3 แบบ ปัญหาแบบที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานพัสดุของบุคลากรที่ทำหน้าที่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ มีปัญหามากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้จัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยสรุปปัญหาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ปัญหาการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

บุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ มีความคิดเห็นว่า การจัดซื้อจัดจ้างใน เทศบาลนั้นส่วนใหญ่มิมีความล่าช้า ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจาก เจ้าหน้าที่พัสดุไม่เพียงพอ เนื่องจาก เทศบาลแต่ละแห่งจะมีเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตำแหน่งเพียงแค่นึง หรือสองคนเท่านั้น ซึ่งกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้างนั้นมีหลายขั้นตอน จึงทำให้ผู้บริหารแต่งตั้งบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่พัสดุมาดำเนินการ ซึ่งไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานพัสดุอย่างเพียงพอ

ปัญหาการติดต่อดอกกลางราคา

บุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ มีความคิดเห็นว่าการจัดหาพัสดุในแต่ละครั้ง นั้น บุคคลอื่นที่ไม่ได้เป็นผู้จัดหาโดยตรงไปดำเนินการเอง ซึ่งอาจจะได้ราคาของพัสดุที่ แพงกว่าความ เป็นจริง

ปัญหาการส่งมอบงาน

บุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ มีความคิดเห็นว่า งานก่อสร้างมีปัญหาการ ส่งมอบงานมากที่สุด เนื่องจากผู้รับจ้างส่วนใหญ่ดำเนินการไม่ทันตามสัญญาที่กำหนด โดยสาเหตุ มาจากขาดแคลนแรงงาน

ปัญหาการตรวจรับ

บุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ เห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับ นั้น ต้องใช้ความรับผิดชอบค่อนข้างสูง จึงไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร และกรรมการบางท่าน ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานพัสดุที่ตรวจรับ

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ นางบุญทวี สุจริตจันทร์ ผู้อำนวยการกองคลัง ได้เขียนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนี้

1. ควรให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับ ที่มีความชำนาญงานเฉพาะด้านที่ตรวจรับ เพื่อให้ได้ พักสุที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง

4. จัดทำแซทกลุ่ม เฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุ ทั้งภายในและภายนอก เขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อถาม-ตอบ ปัญหา หาหรือแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อ ลดปัญหาดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาร้อยยั้ง จาก ดร.สิรินี ว่องวิไลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา และดร.ฐิตินน ฉัตรจรัสรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำ ปรึกษาชี้แนะเกี่ยวกับการ ศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ที่กรุณา ประสิทธิ์ ความสะดวกและประสบการณ์แก่ศิษย์

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติเทศบาล (2496). **คู่มือประกอบการฝึกอบรม รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กร**

ปกครองส่วนท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

เสาวภา จันทรวราภร. (2553). **การดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอ**

เมือง จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คมศักดิ์ เอียสกุล. (2554). **การพัฒนาการบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมือง**

หนองคาย. หนองคาย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จุฑาทิพย์ ไทยประยูร. (2552). **ปัญหาการปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้านพัสดุองค์การบริหาร**

ส่วนตำบลภายในอำเภอพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย

อลงกรณ์ฯ.

รถตุ๊กตุ๊กใช้พลังงานก๊าซชีวภาพ Tuk Tuk Power Diogas.

ชัยรัตน์ หงษ์ทอง¹

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันได้มีการพยายามที่จะจัดหาพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพที่สามารถจะมาแทนน้ำมันที่เรากำลังใช้กันอยู่ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำก๊าซชีวภาพที่ได้จากมูลสุกรมาใช้ในรถตุ๊กตุ๊ก การดำเนินการวิจัยโดยการนำรถตุ๊กตุ๊กที่ใช้ในการทดสอบเป็นเครื่องยนต์ไดฮัทซุนขนาด 356 ซีซี ติดตั้งถังบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือแอลพีจีขนาด 25 ลิตร ทำการบรรจุก๊าซชีวภาพลงถังบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวด้วยชุดบรรจุก๊าซชีวภาพแบบใช้มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 1.5 แรงม้า เป็นต้นกำลัง ทำการบรรจุก๊าซชีวภาพใช้แรงดัน 200 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ใช้เวลาเฉลี่ยในการบรรจุก๊าซชีวภาพ 7.58 นาที หลังจากนั้นนำไปทำการทดสอบการขับเคลื่อนบนท้องถนนเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพ ผลการทดสอบที่ความเร็ว 19 กิโลเมตรต่อชั่วโมง รถตุ๊กตุ๊กสามารถวิ่งได้เป็นระยะทางเฉลี่ย 1.37 กิโลเมตร

คำสำคัญ : ก๊าซชีวภาพ, รถตุ๊กตุ๊ก, เครื่องยนต์ไดฮัทซุ

Abstract

There are currently attempting to supply renewable energy efficiency to replace fossil fuels. This research aims to study the bio-gas from pig manure used in Tuk Tuk. The application of a 356 CC engine in Daihatsu motor tricycle, equipped with 25 liters of LPG cylinder. The filling gas into the tank by using the bio gas packaging series electric motor size 1.5 horsepower, and make stuffing bio gas, use 200 pounds of pressure per square inch. The average time spent in packing biological gas 7.58 minutes. Then driving on the road to test for effectiveness and found a speed of 19 kilometers per hour. Motor tricycle can run at an average distance of 1.37 kilometers.

Keywords : Biogas, Tuk Tuk, Daihatsu engine

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันทุกวันนี้โลกกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมและวิกฤตด้านพลังงาน ซึ่งปัจจุบันก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือแอลพีจี (LPG) สามารถนำมาใช้ได้ทั้งทางด้านก๊าซหุงต้มในครัวเรือนและใช้เป็นเชื้อเพลิงกับเครื่องยนต์ แต่มีสถานการณ์คาดว่าแนวโน้มของราคาแก๊สปิโตรเลียมเหลวหรือแอลพีจี (LPG) จะปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ต้องหาพลังงานอื่นมาทดแทนในอนาคต เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม วิกฤตพลังงาน และประหยัดค่าใช้จ่ายในอนาคตต่อไป จึงทำให้มีการคิดค้นและนำพลังงานจากแหล่งอื่นมาใช้ทดแทน ซึ่งก๊าซชีวภาพก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทน ก๊าซชีวภาพจึงยังมีความสำคัญมากขึ้น เพราะเป็นการช่วย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีปทุมธานี 12110
chairatorn@hotmail.com โทรศัพท์ 025494746-7หรือ0865115857

แก้ทั้งสองปัญหา ปัจจุบันรัฐบาลของหลายๆ ประเทศรวมถึงประเทศไทยต่างก็ให้การส่งเสริมการผลิตก๊าซชีวภาพ และสนับสนุนผู้ที่ทำการผลิตก๊าซชีวภาพในรูปแบบต่างๆ ซึ่งในประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการเลี้ยงสุกรในปริมาณมาก ทำให้มีสิ่งเหลือทิ้งจากอุตสาหกรรมนี้เป็นปริมาณมาก เราจึงควรหันมาหาพลังงานที่ประเทศไทยสามารถผลิตเองได้ตามวิธีแห่งความพอเพียง จึงมีการนำก๊าซชีวภาพจากมูลสุกรมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและพลังงานก๊าซชีวภาพที่ได้จากมูลสุกรก็เป็นพลังงานทางเลือกหนึ่งที่นำมาทดลองใช้ในรถตุ๊กตุ๊ก

รถตุ๊กตุ๊กซึ่งนำเข้ามาในเมืองไทยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2503 ในสมัยนั้นใช้น้ำมันประเภเบนซิน 91 เป็นเชื้อเพลิงในการขับเคลื่อนของรถตุ๊กตุ๊กและได้ถูกพัฒนามาใช้เป็นก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือแอลพีจี (LPG) มาจนถึงปัจจุบัน แต่ว่าในปัจจุบันคาดว่าแนวโน้มของราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือแอลพีจี (LPG) จะปรับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้องหาพลังงานอื่นมาทดแทนในอนาคต เพื่อที่จะประหยัดค่าใช้จ่ายและเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเชื้อเพลิง นั่นก็คือ ก๊าซชีวภาพ ซึ่งก๊าซชีวภาพหรือ ไบโอบีogas คือ ก๊าซที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการหมักย่อยสลายของสารอินทรีย์ภายใต้สภาวะที่ปราศจากออกซิเจน (anaerobic digestion) โดยทั่วไปจะหมายถึง ก๊าซมีเทนที่เกิดจากการหมัก (fermentation) ของสารอินทรีย์ โดยกระบวนการนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลุมขยะ กองมูลสัตว์ และก้นบ่อแหล่งน้ำนิ่ง กล่าวคือเมื่อไรก็ตามที่มีสารอินทรีย์หมักหมมกันเป็นเวลานานก็อาจเกิดก๊าซชีวภาพองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นก๊าซมีเทน (CH_4) ประมาณ 50-70% และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ประมาณ 30-40% ส่วนที่เหลือเป็นก๊าซชนิดอื่น ๆ เช่น ไฮโดรเจน (H_2), ออกซิเจน (O_2), ไฮโดรเจนซัลไฟด์ (H_2S), ไนโตรเจน (N) และไอ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำก๊าซชีวภาพมาทดลองใช้กับรถตุ๊กตุ๊ก เพื่อให้รถตุ๊กตุ๊กสามารถใช้งานกับก๊าซชีวภาพได้และเป็นพลังงานทางเลือกอีกอย่างหนึ่ง แทนการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นเชื้อเพลิงในการขับเคลื่อนของรถตุ๊กตุ๊ก ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าสามารถนำไปศึกษาต่อหรือนำไปเป็นตัวอย่างเพื่อใช้ประโยชน์ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำก๊าซชีวภาพมาทดสอบใช้ในรถตุ๊กตุ๊ก
2. เพื่อหาประสิทธิภาพการใช้งานของก๊าซชีวภาพในรถตุ๊กตุ๊ก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. จัดหารถตุ๊กตุ๊กในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้รถตุ๊กตุ๊ก ที่ผ่านการใช้งานแล้วโดยใช้เครื่องยนต์ไอฮ์ทูล 356 ซีซี
2. ตรวจสอบสภาพของรถตุ๊กตุ๊ก รถตุ๊กตุ๊กที่จัดซื้อมานั้นต้องมีการตรวจสอบสภาพก่อนนำไปใช้งาน

รูปที่ 1 การตรวจสอบสภาพของรถตุ๊กตุ๊ก

3. ทดสอบขับ เป็นการทดสอบขับเพื่อให้ทราบถึงสภาพของเครื่องยนต์และควบคุมบังคับรถตุ๊กตุ๊กมาแล้ว ดังนั้นสภาพของตัวรถจึงต้องมีการดำเนินการทำให้มีสภาพที่ดีขึ้นและพร้อมใช้งาน

รูปที่ 2 การทำสีรถตุ๊กตุ๊ก

5. นำรถตุ๊กตุ๊กไปทดสอบที่ฟาร์มเลี้ยงสุกร เนื่องด้วยสถานที่ทดสอบอยู่ไกลจึงต้องมีการเคลื่อนย้าย โดยใช้รถยนต์ในการยกรถตุ๊กตุ๊กการทดสอบครั้งนี้ทำการทดสอบที่อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

6. ปรับแต่งรถตุ๊กตุ๊กให้ใช้ได้กับก๊าซชีวภาพ

รูปที่ 3 ปรับแต่งรถตุ๊กตุ๊กให้ใช้ได้กับก๊าซชีวภาพ

7. ทำการปรับแต่งหม้อต้มเพื่อให้สามารถใช้ได้กับพลังงานก๊าซชีวภาพ เนื่องจากการเปลี่ยนจากพลังงานแอลพีจีมาเป็นพลังงานก๊าซชีวภาพจะต้องมีการปรับแต่งหม้อต้มในเรื่องปริมาณของก๊าซที่นำเข้าไปในเครื่องยนต์ที่แตกต่างกัน

รูปที่ 4 วิธีการแต่งปริมาณก๊าซที่เข้าไปในเครื่องยนต์

8. ทำการบรรจุก๊าซชีวภาพด้วยชุดบรรจุก๊าซชีวภาพแบบใช้มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 1.5 แรงม้า เข้าสู่ถังก๊าซขนาด 25 ลิตร โดยอาศัยหลักการเพิ่มแรงดันก๊าซชีวภาพ

รูปที่ 5 กระบวนการบรรจุก๊าซชีวภาพ

9. ในการเพิ่มแรงดันในการบรรจุค่าที่ใช้ในการบรรจุก๊าซชีวภาพที่แรงดัน 200 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว

รูปที่ 6 แรงดัน 200 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว

10. การทดสอบขับเคลื่อน จะต้องทำการทดสอบขับเคลื่อนด้วยความเร็วที่ใช้ในการทดสอบ เฉลี่ยอยู่ที่ 19 กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยใช้ความเร็วที่ 19 กิโลเมตรต่อชั่วโมง : อ้างอิงมาจากกรมควบคุมมลพิษ เรื่องโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนเครื่องยนต์สองจังหวะเป็นสี่จังหวะและติดตั้งอุปกรณ์ลดระดับเสียงในรถสามล้อเครื่องใช้งาน

รูปที่ 7 การทดสอบการขับเคลื่อน

11. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

11.1. บ่อก๊าซชีวภาพแบบโดมคงที่ (Fixed dome) ระบบก๊าซชีวภาพแบบโดมคงที่ (Fixed Dome) เป็นระบบที่ส่งเสริมให้ใช้ในฟาร์มเลี้ยงสุกรขนาดเล็ก (ฟาร์มที่เลี้ยงสุกรเทียบเท่าสุกรขุน ไม่เกิน 500 ตัว) โครงสร้างของระบบก๊าซชีวภาพแบ่งออกเป็น 4 ส่วนสำคัญ คือ

1. บ่อเติมมูลสัตว์ (Mixing Chamber) ทำหน้าที่ในการผสมมูลสัตว์กับน้ำก่อนเติมลงในบ่อหมัก
2. บ่อหมัก (Digester Chamber) ทำหน้าที่รับมูลสัตว์และน้ำจากบ่อเติมมาหมักให้เกิดก๊าซชีวภาพ บ่อจะต้องแข็งแรง ไม่รั่วซึม เนื่องจากส่วนของโดมของบ่อจะเป็นที่เก็บก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นก่อนจะมีการนำไปใช้ และก๊าซชีวภาพก็จะผลักดันมูลสัตว์ที่ผ่านการย่อยสลายแล้วให้ไหลขึ้นไปอยู่ในบ่อล้น
3. บ่อล้น (Expansion Chamber) มีหน้าที่รับมูลสัตว์ที่ล้นออกจากบ่อหมัก และเมื่อก๊าซชีวภาพในบ่อหมักมีปริมาณลดลง มูลสัตว์ในบ่อล้นจะไหลย้อนกลับสู่บ่อหมักอีกครั้งเพื่อผลักดันให้ก๊าซชีวภาพในบ่อหมักไหลออกไปได้เมื่อมีการนำก๊าซชีวภาพไปใช้ประโยชน์ และบ่อล้นยังเป็นที่ระบายมูลสัตว์ออก เมื่อมูลสัตว์มีปริมาณมากเกินไปกว่าปริมาตรของบ่อ สำหรับบ่อที่มีท่อตั้งกาก มูลสัตว์และน้ำในบ่อล้นนี้จะเป็นตัวผลักดันตะกอนก้นบ่อให้ไหลออก เมื่อเปิดลิ้นชักบ่อตั้งกาก
4. บ่อรับกากจากบ่อล้น (Storage Tank and Sand Bed Filter) เป็นที่รองรับตะกอนจากบ่อล้นซึ่งตะกอนที่ล้นออกมาสามารถนำไปใช้เป็นปุ๋ยสำหรับปรับปรุงดินเพื่อการเกษตรหรือนำไปจำหน่ายก็ได้

รูปที่ 8 บ่อก๊าซชีวภาพแบบโดมคงที่ (Fixed dome)
ที่มา : เฉลยทรัพย์ฟาร์ม

11.2 ชุดบรรจุก๊าซชีวภาพแบบใช้มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 1.5 แรงม้า ชุดบรรจุก๊าซชีวภาพเป็นการบรรจุก๊าซชีวภาพที่ได้จากมูลสุกรโดยใช้ต้นกำลังเป็นมอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 1.5 แรงม้า ใช้เวลาในการบรรจุใส่ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ติดตั้งในรถตุ๊กตุ๊ก จากความดันที่ 200 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ใช้เวลาในการบรรจุเฉลี่ยอยู่ที่ 5.75 นาที

รูปที่ 9 ชุดบรรจุก๊าซชีวภาพแบบใช้มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 1.5 แรงม้า

11.3 รถตุ๊กตุ๊ก เครื่องยนต์ไดฮัทสึ 356 ซีซี ชนิดของเครื่องยนต์ที่ใช้เป็นเครื่องยนต์สองจังหวะของ DAIHATSU ขนาดความจุ 356 ซีซี เครื่องยนต์นี้มีขนาดเล็กแต่มีแรงบิดสูง บำรุงรักษาง่ายทำให้เป็นที่นิยมในท้องตลาด ชิ้นส่วนของเครื่องยนต์แบบนี้ หาได้ง่าย และราคาถูก อายุการใช้งานของเครื่องยนต์อยู่ที่ ประมาณ 8 ปี ถึง 10 ปี

รูปที่ 10 รถตุ๊กตุ๊ก เครื่องยนต์ไดฮัทส 356 ซีซีและถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวขนาด 25 ลิตร

11.4 ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวขนาด 25 ลิตร ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแยกน้ำมันดิบในโรงกลั่นน้ำมันหรือการแยกก๊าซธรรมชาติ ในโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลวประกอบด้วยส่วนผสมของไฮโดรคาร์บอน 2 ชนิด คือ โพรเพนและบิวเทน ในอัตราส่วนเท่าใดก็ได้ หรืออาจจะเป็นโพรเพนบริสุทธิ์ 100% หรือบิวเทนบริสุทธิ์ 100% ก็ได้

ผลการวิจัย

จากการทดลองพบว่าก๊าซชีวภาพสามารถนำมาใช้ในรถตุ๊กตุ๊ก โดยการนำมาใช้ในการติดเครื่องยนต์ต่อไป จึงนำรถตุ๊กตุ๊กไปทดสอบในการขับเคลื่อนต่อไป

ตารางที่ 1 ตารางบันทึกผลการทดสอบที่แรงดัน 200 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว

ครั้งที่	ระยะทาง (กิโลเมตร)	เวลาที่ใช้ในการอัดก๊าซ (นาท)
1	$05412.3 - 05413.7 = 1.4$	7.51
2	$05413.7 - 05415.1 = 1.4$	7.43
3	$05415.1 - 05416.4 = 1.3$	7.26
4	$05416.4 - 05417.8 = 1.4$	7.35
5	$05417.8 - 05419.3 = 1.5$	8.25
6	$05419.3 - 05420.7 = 1.4$	8.02
7	$05420.7 - 05422.1 = 1.4$	7.41
8	$05422.1 - 05423.5 = 1.4$	7.28
9	$05423.5 - 05424.9 = 1.4$	8.21
10	$05424.9 - 05426.4 = 1.5$	7.15
ค่าเฉลี่ย	1.37	7.58

สรุปและการอภิปรายผลการวิจัย

ในการหาประสิทธิภาพในการใช้งานของก๊าซชีวภาพของมูลสุกร ทางคณะวิจัยได้ทำการทดสอบวิ่งด้วยพลังงานจากก๊าซชีวภาพ พบว่าประสิทธิภาพของก๊าซชีวภาพที่อัดด้วยแรงดัน 200 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว สามารถวิ่งได้ระยะทางเฉลี่ย 1.37 กิโลเมตร ที่ความเร็ว 19 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ใช้เวลาในการอัดก๊าซชีวภาพเป็นเวลาเฉลี่ย 7.58 นาที คิดอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงก๊าซชีวภาพ 47.2 เมตรต่อลิตร

ข้อเสนอแนะ

ควรปรับปรุงหรือทำความสะอาดก๊าซชีวภาพก่อนที่จะนำมาใช้งาน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาการนำก๊าซชีวภาพมาใช้ในรถตุ๊กตุ๊กนั้นได้รับผลสำเร็จจุล่งไปด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือและการอนุเคราะห์จาก เฉลยทรัพย์ฟาร์ม อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ช่วยเหลือเพื่อสถานที่ในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

มนต์ศักดิ์ พิมสาร และ พงษ์ศักดิ์ คำมูล. “โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนเครื่องยนต์สองจังหวะ เป็นสี่จังหวะและติดตั้งอุปกรณ์ลดระดับเสียงในรถสามล้อเครื่องใช้งาน”, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง : สำนักจัดการคุณภาพและเสียงกรมควบคุมมลพิษ กรุงเทพมหานคร, 2550 “(ก๊าซชีวภาพ)”, [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก http://biogas.erdia.or.th/biogasTech_sub_adv.php [สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2557].

บุญธรรม ภัทราจารกุล. (2543). เครื่องยนต์แก๊สโซลีน. ใน หลักการทำงานของเครื่องยนต์แก๊สโซลีน (หน้า 11-12). กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น

การศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2

A study of the administration of education in Mae Sot.
Under the jurisdiction of the district, Tak 2.

ธีมาพร ใจหนู¹
Teemaporn Jainun

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.989 มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านการวางแผนงานบุคคลพบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด ต้องการอัตรากำลังต่อหน่วยต้น วางแผนการใช้บุคคลที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด เก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบ วิเคราะห์งานของโรงเรียนเพื่อกำหนดบุคคลให้เหมาะสมกับงาน และ คาดการณ์อัตรากำลังบุคคลในปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคคลพบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด จะเห็นว่า จัดบุคคลเข้าปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ความสามารถได้ จัดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคคล วางแผนการจัดบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และชี้แจงรายละเอียดของงานที่มอบหมายให้บุคคลผู้ปฏิบัติทราบ ให้บุคคลมีส่วนร่วมในการเสนอบุคคลเข้าทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

3) ด้านการพัฒนาบุคคลพบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด ได้ส่งเสริมให้บุคคลมีการศึกษาต่อในระดับที่ดีขึ้น ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคคล จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคคลและรายงานผลการพัฒนาตนเองให้ผู้บริหารทราบทุกครั้ง หมั่นเวียนหน้าที่เพื่อให้บุคคลเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

4) การธำรงรักษา และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคลพบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด จะเห็นว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปกครองบุคคลแบบประชาธิปไตย คือ ยกย่องชมเชยบุคคลที่ปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ ดำเนินการทางวินัยอย่างยุติธรรมแก่บุคคลที่ทำผิด มีคณะกรรมการในการพิจารณาความดีความชอบ นำผลการปฏิบัติการของบุคคลแต่ละคนมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคล พบว่า โดยรวมสภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด จะเห็นว่า ได้เก็บรวบรวมผลการประเมินของบุคคลอย่างเป็นระบบ บุคคลมีส่วนร่วม

¹ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง วางแผนร่วมกันในการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลการวางแผนงานในปีการศึกษาต่อไป อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : การศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims 1) to study the administration of education in Mae Sot. Primary Educational Service Area Office 2 Tak District 2) to study the recommendations in the administration of education in Mae Sot. Primary Educational Service Area Office 2, airing area. The sample used in this study were school administrators and teachers of the schools in Mae Sot. Jurisdiction for other district elementary education airing the 2 217 teachers were used in the study was a questionnaire rating scale level 5, the reliability, both of .989 with the content validity (IOC) is between 0.60 to 1.00. Data were analyzed using a computer program

The results showed that

1) planning the party as a whole. The administration of the schools in Mae Sot. The staffing requirements per unit Plan benefits are available to individuals. Personal information collected by the school system. Analysis of individual schools to determine the appropriate person and are currently forecast to keep pace with the changes. Is moderate

2) the recruitment and selection of persons found overall. The administration of the schools in Mae Sot to see that the individual worker has met the efficacy has. Budget support the work of individuals. Individuals planning to work systematically. And details of the tasks assigned to a person working for it. Individuals engaged in offering individual work. Is moderate

3) found that overall personal development. The administration of the schools in Mae Sot. It encourages individuals with higher education levels improved. The recruitment and selection of persons Budget support is charged on personal development and self-development reports to management about it. Turnover for the person responsible for the exchange of learning. Is moderate

4) maintenance and morale in the performance of the overall. The administration of the schools in Mae Sot to see that the side with the ruling party was the most democratic party was raving operational success. Disciplinary action fair to the person who made a mistake. Committee to consider the merits. The results of operations of each individual into consideration the merits of the Year. Is moderate

5) evaluating the performance of the overall state of the administration of the schools in Mae Sot to see that collects the evaluation of a system. Individuals involved in the evaluation of its own performance. Joint planning to evaluate the performance and results of the evaluation is planned in the next academic year. Is moderate

Keywords : A study of the administration of the school administrators.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเน้นย้ำว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษาอย่างเพียงพอ มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด การจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตาม อัยยาศัย สถานศึกษาตามมาตรา 18 (3) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษาและวิทยาการพิเศษทางการศึกษา ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่คณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหาร การศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาการจักระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 มีดังนี้ 1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภท 4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากต่อความเจริญ สังคมใดที่มีบุคคลได้รับการศึกษาสูงย่อมหมายถึงความมั่งคั่งภาพดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้ผู้รับการศึกษามีความสามารถเป็นที่ยอมรับ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ในการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานจะสำเร็จได้ก็ด้วยการปฏิบัติงานของบุคคล ถึงแม้ว่าองค์กรหรือหน่วยงาน ปัจจัยต่างๆที่สนับสนุนในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ก็ตาม แต่ภารกิจเหล่านั้นจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยได้ก็ต้องมีผู้ปฏิบัติ ผู้ควบคุม ผู้ดูแล บุคคลจึงสำคัญมากขององค์กรหรือหน่วยงาน ทุกองค์กรจึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จผู้บริหารคือบุคคลที่เป็นหัวหน้าเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรมีความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและส่งผลให้สมาชิกในองค์กรมีความพอใจผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในองค์กร โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีคนมาปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังที่ อนิวัช แก้วจางง (2552: 22) กล่าวว่า การจัดการบุคคลเป็นกระบวนการทำงานเกี่ยวกับคนในองค์กร ตั้งแต่การวางแผน สรรหา คัดเลือก การจัดการ ตำแหน่ง การธำรงรักษาและการให้พ้นจากหน่วย บุคคลมีความสำคัญและสร้างประโยชน์ให้กับทุกหน่วยงานขององค์กร เพราะดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคนในองค์กร โดยเฉพาะ จึงเปรียบเสมือนหน่วยงานที่ช่วยคอยสร้างเสริมความเข้มแข็งและเพิ่มคุณภาพให้กับพนักงานในองค์กร เช่นเดียวกับ วิลาวรรณ รพีพิศาล (2554: 1) การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเจริญเติบโตก้าวหน้าให้แก่องค์กร และพร้อมจะรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจยุคปัจจุบันได้ ดังจะเห็นได้จากขอบข่ายของการบริหารบุคคล ที่กว้างครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ในองค์กรและเกี่ยวข้องผูกพันทุกขั้นตอนของการบริหารงาน นับตั้งแต่การวางแผนเพื่อสรรหามอบบุคคลเข้ามาปฏิบัติ การดูแลบำรุงรักษา จนกระทั่งบุคคลพ้นไปจากการปฏิบัติงานนอกจากนี้ วิลาวรรณ รพีพิศาล (2554: 1-9) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความ สำคัญ ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และสามารถที่จะเอื้อประโยชน์ให้องค์กรดำเนินธุรกิจต่างๆ ไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นใจ จะเห็นได้ว่าทุกองค์การประสงค์ที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จในฐานะผู้นำธุรกิจ โดยเฉพาะคุณภาพของบุคคลนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ
2. สรุปเป็นกรอบแนวคิดความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มี 5 ด้าน ดังนี้
 - 1) การวางแผนงานบุคคล
 - 2) การจัดบุคคลเข้าปฏิบัติงาน

3) การพัฒนาบุคคล

4) การธำรงรักษา และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคล

5) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ แบบสอบถามสังกัดอยู่ เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับทางการศึกษา และ ขนาดโรงเรียนที่ผู้ตอบถามศึกษา 5 ด้าน

ขั้นตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นต่อของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้จะทำให้ทราบระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอรูปแบบ และองค์ความรู้ใหม่ อภิปรายผลและจัดทำข้อเสนอแนะรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยในภาพรวมของการบริหารงานบุคคล

ผลการวิจัยภาพรวมของการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

1) ด้านการวางแผนงานบุคคล พบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สอด อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน จะเห็นว่า ได้เสนอความต้องการอัตรากำลังต่อหน่วยต้นสังกัดที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาวางแผนการใช้บุคคลที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ต่ำที่สุดคือวิเคราะห์งานของโรงเรียนเพื่อกำหนดบุคคลให้เหมาะสมกับงาน และคาดการณ์อัตรากำลังบุคคลในปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2) ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคคล พบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน จะเห็นว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดบุคคลเข้าปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ความสามารถได้ รองลงมาคือจัดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคคล วางแผนการจัดบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และชี้แจงรายละเอียดของงานที่มอบหมายให้บุคคลผู้ปฏิบัติทราบ ต่ำที่สุดคือ ให้บุคคลมีส่วนร่วมในการเสนอบุคคลเข้าทำงาน

3) ด้านการพัฒนาบุคคล พบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน จะเห็นว่า ได้ส่งเสริมให้บุคคลมีการศึกษาต่อในระดับที่ดียิ่งขึ้นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคคลและรายงานผลการพัฒนาตนเองให้ผู้บริหารทราบ ทุกครั้งต่ำที่สุดคือ หมั่นเวียนหน้าที่เพื่อให้บุคคลเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4) การธำรงรักษา และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคล พบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน

จะเห็นว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปกครองบุคคลแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ย รองลงมาคือ ยกย่องชมเชย บุคคลที่ปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ ดำเนินการทางวินัยอย่างยุติธรรมแก่บุคคลที่ทำผิดมีคณะกรรมการในการพิจารณาความดีความชอบ ต่ำที่สุดคือ นำผลการปฏิบัติการของบุคคลแต่ละคนมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี

5) **ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคล** พบว่าโดยรวม สภาพการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากอยู่ในระดับปาน เมื่อพิจารณารายด้าน จะเห็นว่า ได้เก็บรวบรวมผลการประเมินของบุคคลอย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาให้บุคคลมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ให้บุคคลที่มีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินการปฏิบัติงานของตนเองได้ซักถามและตรวจสอบได้โดยปราศจากอคติต่ำที่สุดคือ วางแผนร่วมกันในการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลการวางแผนงานในปีการศึกษาต่อไป

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึง สภาพการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากผลการศึกษสามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

การปฏิบัติงาน ในด้านการวางแผนงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ได้เสนอความต้องการอัตรากำลังต่อหน่วยต้นสังกัด รองลงมาคือ ได้วางแผนการใช้บุคคลที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด และเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถทำการวางแผนงานบุคคลได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในเรื่องของคาดการณ์อัตรากำลังบุคคลในปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงจึงไม่สามารถวางแผนกำลังอัตราบุคคลได้ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับวิลาวรรณ รพีพิศาล (2554: 1) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ การบริหารบุคคลมนุษย์เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเจริญเติบโตก้าวหน้าให้แก่องค์กร และพร้อมจะรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจยุคปัจจุบันได้ ดังจะเห็นได้จากข้อบ่งชี้ของการบริหารบุคคลที่กว้างครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ในองค์กรและเกี่ยวข้องกับทุกพื้นที่ทุกขั้นตอนของการบริหารงาน นับตั้งแต่การวางแผนเพื่อสรรหาบุคคลเข้ามาปฏิบัติ การดูแลบำรุงรักษา จนกระทั่งบุคคลพ้นไปจากการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน ในด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ได้เสนอความต้องการอัตรากำลังต่อหน่วยต้นสังกัด รองลงมา ได้วางแผนการใช้บุคคลที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด และเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถจัดสรรคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และตามความต้องการของจำนวนงานที่พึงปฏิบัติภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะไม่ได้ให้บุคคลมีส่วนร่วมในการเสนอบุคคลเข้าทำงานจึงไม่สามารถเกิดการสื่อสารของบุคคลภายในและภายนอก และโอกาสที่จะมีผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมก็น้อยลงตามลำดับดังที่ วิชัย โสสุวรรณจินดา (2549 : 2) ที่กล่าวว่า การบริหารงานของบุคคลที่ดีจะช่วยให้องค์กรมั่นคงและเจริญเติบโต ซึ่งเป็นผลจากการที่ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำงานกับองค์กรช่วยให้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำงานกับองค์กรได้มีขวัญกำลังใจที่ดี เกิดความจงรักภักดีในองค์กร และลดความขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับองค์กรส่งผลให้เกิดความสงบสุข ในขณะที่ อนิวัช แก้วจำนงค์

(2552:11-12) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เห็นว่าเป็นกระบวนการทำงานที่ต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนและสัมพันธ์กับทุกหน่วยงานในองค์กร หน่วยงานทรัพยากรมนุษย์จึงเปรียบเสมือนหน่วยงานที่เต็มไปด้วยความเข้มแข็ง และเพิ่มคุณภาพให้กับคนในองค์กร จึงมีความสำคัญและมีส่วนเสริมสร้างประโยชน์ให้กับองค์กร

การปฏิบัติงาน ในด้านการพัฒนาบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ได้ส่งเสริมให้บุคคลมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ การสรรหาและคัดเลือกบุคคลได้จัดระบบประมาณสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถให้มีการพัฒนาบุคคลได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะไม่ได้หมุนเวียนหน้าที่เพื่อให้บุคคลเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บุคคลจึงไม่สามารถนำความรู้ความสามารถที่มีไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และไม่สามารถเรียนรู้ การปฏิบัติงานในหลายๆรูปแบบเพื่อนำไปพัฒนาตนเองได้ ตามลำดับ ดังที่ทฤษฎีบรรยากาศของ.ปราชญา กล้าผจญ (2555) ได้อธิบายทฤษฎีบรรยากาศของ อลัน บราวน์ ดังนี้ ได้เสนอกลยุทธ์สองประการสำหรับเปลี่ยนแปลง บรรยากาศของโรงเรียนประการแรกได้แก่กลยุทธ์ด้านคลินิก ประการที่สองได้แก่กลยุทธ์ที่มุ่งความเจริญงอกงาม เป็นศูนย์กลางทั้งสองกลยุทธ์นี้ต่างก็ไม่ได้เป็นตัวเลือกกันและกันแต่สามารถใช้ด้วยกันโดยเรียงตามลำดับและทั้งสองกลยุทธ์ต่างก็จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ด้านคลินิกนั้นเน้นที่ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยในโรงเรียนมุ่งดูที่ความรู้ขององค์กรต่อจากนั้นก็วิเคราะห์บรรยากาศขององค์กรกำหนดลำดับขั้นความสำคัญของการปฏิบัติการและวางแผนดำเนินการปฏิบัติสำเร็จแล้วก็มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นในขณะที่กลุ่มมุ่งความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลางนั้นเน้นที่การพัฒนาของเอกัตบุคคลมองว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ โรงเรียนการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีทิศทางแน่ชัดและควรจะไปสู่ความก้าวหน้าครูอาจารย์มีศักยภาพสูงมากที่จะพัฒนาและนำเอาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์เช่นเดียวกับ วิลาวรรณ ทรัพย์พิศาล (2554:1-9) ได้ให้ความเห็นว่า จากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทของ บุคคล ผู้บริหาร และที่สำคัญบุคคลไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะต้องปฏิบัติงานในห้องเครื่องใดเครื่องหนึ่งเท่านั้น หากแต่ถ้า มีการโยกย้ายไปปฏิบัติงานในที่อื่นๆ ที่พอใจมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่าตอบแทน สวัสดิการ ความเป็นอยู่ และที่สำคัญผู้บริหารไม่ได้บริหารงานโดยอาศัยอำนาจเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป ซึ่งแนวคิดใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่อาจ ใช้เงินอย่างเดียวเป็นสิ่งจูงใจได้ แต่จำเป็นต้องอาศัยเรื่องเกียรติยศความมั่นคงในการปฏิบัติงานประกอบด้วย โดยเฉพาะภาวะการณ์แข่งขันระหว่างธุรกิจทำให้บทบาทหรือความสำคัญของบุคคลแต่ละคนมีอิสระที่จะตัดสินใจ เลือกปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของตนมากยิ่งขึ้น

การปฏิบัติงาน ในด้านการธำรงรักษา และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ได้จัดสวัสดิการนอกเหนือจากทาง ราชการจัดให้รองลงมาคือ ได้พิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรมและได้ปกครองบุคคลแบบประชาธิปไตย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาถึงแม้ว่าจะทำการสร้างขวัญกำลังใจแล้ว แต่ความชัดเจนในการปฏิบัติกับตัวบุคคลอาจจะยังแตกต่างกัน หรือปฏิบัติบ่อยครั้งโดยเฉพาะไม่ได้นำผลการปฏิบัติการของบุคคลแต่ละคนมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีบุคคลจึงไม่สามารถรับรู้บทบาทและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน จะต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งจะสามารถได้เห็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในการปฏิบัติงานของบุคคลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามลำดับดังที่วิลาวรรณ ทรัพย์พิศาล (2554, หน้า 1-9) ได้ให้ แนวคิดความว่าพื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นงานดำเนินการขององค์กรจะมีขนาดเล็กหรือ

ขนานใหญ่ ย่อมต้องการบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นพื้นฐาน เพื่อสามารถควบคุมการดำเนินงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี โดยจะต้องคำนึงว่ามนุษย์มิใช่เครื่องจักร แต่เป็นผู้สร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร ย่อมต้องการขวัญกำลังใจรวมทั้งแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วยกันทุกคน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะให้บุคคลในองค์กรได้แสดงความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรม และวินัยในการปฏิบัติงานขององค์กรเป็นสำคัญ

การปฏิบัติงาน ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ได้เก็บรวบรวมผลการประเมินของบุคคลอย่างเป็นระบบ รองลงมาให้บุคคลมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และ ให้บุคคลที่มีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประเมินการปฏิบัติงานของบุคคลยังไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะไม่ได้วางแผนร่วมกันในการประเมินผลการปฏิบัติงานและไม่ได้นำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลการวางแผนงานในปีการศึกษาต่อไปซึ่งจะทำให้บุคคลและการปฏิบัติงานไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือการพัฒนาเป็นไปได้ยากเนื่องจากไม่ได้นำข้อมูลที่ได้รับมาทำการพัฒนาที่ตรงจุดแท้จริงดังที่ A.H.Maslow กับ 5 ขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงระบบเป็นความพยายามที่จะกำหนดธรรมชาติของความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ในระบบทฤษฎีระบบได้ให้แนวความคิดพื้นฐาน หลักการต่างๆ และแนวทางในการสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเพื่อประโยชน์ในด้านการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจดำเนินการเป็นตัวนำ ให้ฝ่ายจัดการพิจารณาองค์การทางธุรกิจในรูปแบบปฏิบัติงานของข้อสนเทศ ทิศทางของข้อสนเทศจะให้แนวทางการตัดสินใจในการจัดการระดับที่แตกต่างกัน ผลของระบบข้อสนเทศทางธุรกิจ นำมาพิจารณาใช้กันมากในระบบบัญชี การเก็บข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การควบคุมและกระบวนการตัดสินใจในองค์การธุรกิจ และปัจจุบันที่รู้จักกันดีของระบบข้อสนเทศทางการบริหาร

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจากดร.ชีวิน อ่อนละออ ที่ปรึกษาวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดร.สมใจ มณีวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคูคำพิทยาสรรพ์ ดร.อาทิตย์ อ่างชัยชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าเกวียนหัก จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูในอำเภอแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในระหว่างที่มีการเก็บข้อมูล รวมถึงร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการนำไปแก้ไขปรับปรุง

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา เป็นอย่างสูง ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจกับผู้วิจัยด้วยดีเสมอ ทำให้มีกำลังใจ และเป็นโอกาสในการศึกษาต่อไปในระดับสูง ตลอดจนดำเนินสิ่งดีๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

สืบต่อไป สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณในภาคส่วนอื่นๆ ที่ได้มีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) , พ.ศ. 2545.

กานต์ ภูมาศล. การประถมศึกษา.กาญจนบุรี : สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี, 2542.

กิติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์ 2542.

ณัฐพงษ์ เจริญนันท.การจัดการทรัพยากรมนุษย์.กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด,2545.

ธนธัช ขุนเมือง.ระบบการบริหารบุคลากร.การค้นคว้าแบบอิสระ, 2555.

ประคัลภ์ ปิ่นทพหลังกูร,แปล.การว่าจ้างและรักษาบุคลากร.กรุงเทพฯ.เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2550.

ปราชนา กล้าผจญและสมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2545.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีด, 2543.

พระธรรม โกศจารย์ (ประยูรธมมจิตโตป.ธ. 9,Ph.D.). พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2549.

พนัสหั้น นาคินทร์. ประสบการณ์ในการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์ ,2542.

ฤกษ์ชัย ใจคำปัน.การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาอำเภอจอมทอง เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.การค้นคว้าแบบอิสระ, 2549.

วิจิตร ศรีสะอ้าน.เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษาเล่ม 1 หน่วยที่ 1- 15. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

วิชัย โสสุวรรณจินดา.การบริหารทรัพยากรมนุษย์.(พิมพ์ครั้งที่3).กรุงเทพฯ:โพธิ์เพชร, 2549.

วิลาวรรณ รพีพิศาล.ความรู้พื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์.(หน้า 1-9). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วิจิตรหัตถกร,2554.

วิลาวรรณ รพีพิศาล.ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์.การค้นคว้าแบบอิสระ, 2554.

วิลาวรรณ ยะสินธ์.การบริหารงานบุคลากรโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ภายหลังการย้ายไปสังกัด สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ.การค้นคว้าแบบอิสระ, 2552.

สมศักดิ์ คงเที่ยงและอัญชลี โพธิ์ทอง. การบริหารงานบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน เอกสารประกอบคำบรรยายกระบวนวิชา EA 733. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

The Study of Ratepayers' Behaviors and Satisfaction towards
the Service of Imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative
Organization, Mae Sod, Tak

นภาพร อินตา¹ สิริณี วงศ์วิลรัตน์² และรัตนา สิทธิวัฒน์³
Naphaphon Inta, Sirinee Wongwilairat, Rattana Sittioum

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ชำระภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 167 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตรวจสอบค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ t-test และ ANOVA ทดสอบสมมติฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางและการนำเสนอเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิงพฤติกรรมของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีและค่าปรับ โดยทราบระเบียบข้อบังคับในการเสียภาษี

2. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการให้ความมั่นใจ การดูแลเอาใจใส่ การตอบสนองลูกค้า ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ และรูปลักษณ์องค์กรตามลำดับ

3. ผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา โดยวิเคราะห์ t-test พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอาชีพ มีการให้ความมั่นใจ การตอบสนองลูกค้า และการดูแลเอาใจใส่แตกต่างกัน ส่วนความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ รูปลักษณ์องค์กร ไม่แตกต่างกัน

4. การให้บริการควรให้ตรงตามความต้องการ กำหนดวันเวลาให้ชัดเจน เจ้าหน้าที่ควรมีความสุภาพอ่อนน้อม มีความรู้ความเข้าใจสามารถตอบคำถามได้ และแนะนำสิ่งที่ประโยชน์ให้กับผู้ใช้บริการ เจ้าหน้าที่ควรให้บริการด้วยความรวดเร็ว เต็มใจให้บริการ ให้บริการอย่างเสมอภาค เจ้าหน้าที่ควรให้ความสนใจแก่ผู้รับบริการ

¹ ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด...waw.oomsin@gmail.com

² อาจารย์ประจำที่ปรึกษา

³ อาจารย์ประจำที่ปรึกษา

ควรมีการจัดระบบชำระผ่านทางระบบออนไลน์ เพื่อความสะดวกสบายของผู้รับบริการ ในสำนักงานควรมีอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีการบริการที่ดี เป็นกันเองต่อผู้รับบริการ

คำสำคัญ : พฤติกรรม, ความพึงพอใจ, การจัดเก็บภาษี

Abstract

The purposes of the research seemed to investigate ratepayers' behaviors and satisfaction towards the service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization, Mae Sod, Tak. The data collection was based on questionnaires. The collected data were analyzed by frequency, percentages, arithmetic means, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA. The data was illustrated through tables and explanation.

The findings of the research indicated that;

1. In terms of ratepayers' satisfaction towards the service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization, it was found that most ratepayers seemed to be females. For ratepayers' behaviors towards the service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization, Mae Sod, Tak had the understanding of taxes and fines from tax regulations.

2. For ratepayers' satisfaction towards the service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization, it was found that the overall satisfaction of ratepayers was at the high level. When each side was considered, it was found that the sides that had arithmetic means with descending order contained instilling confidences, carefulness, focusing on customers' needs, reliability, and corporate image.

3. For ratepayers' satisfaction towards the service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization, it was found that there were no statistically significant differences, as classified by gender, age, and education that analyzed the data by t-test. For being classified by occupation, there were statistically significant differences found in instilling confidences, focusing on customers' needs, and carefulness. In addition, there were no statistically significant differences in reliability and corporate image.

4. The service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization, Mae Sod, Tak should be focused on ratepayers' need. Exact date and time of the service of imposition of Tha Sailuad Sub district Administrative Organization must be specify. Moreover, the officers should be polite, and answer ratepayers' questions clearly. The officers should be willing to serve. In addition, on-line payment should be served. Office equipment should be provided.

Keywords: Behaviors, Satisfaction, Imposition

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานของรัฐบาลนั้นย่อมมุ่งไปที่ประโยชน์ของประชาชนโดยการบริหารงานภาครัฐต้องมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งความคุ้มค่า และรัฐต้องเข้าใจว่าประชาชนต้องการอะไรในเชิงของความต้องการขั้นพื้นฐาน ต้องทราบว่าประชาชนมีปัญหาอะไร เพราะในแต่ละท้องที่ของประเทศย่อมมีความต้องการและปัญหาที่แตกต่างกันการบริหารภาครัฐจึงต้องมุ่งตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนอย่างมาก ในการทำหน้าที่แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ

การให้บริการประชาชนเป็นนโยบายที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญ และพยายามผลักดันให้มีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนให้ดีขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมประชาธิปไตยนั้น การตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นพันธกิจสำคัญอันดับแรกที่รัฐพึงกระทำ การให้บริการประชาชนนั้นถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของหน่วยงานราชการ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการหรือมารับบริการกับหน่วยงานราชการต่างต้องการให้ได้รับการที่ดี มีคุณภาพ เกิดความพึงพอใจ เช่นเดียวกับไปติดต่อขอรับบริการกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน ดังนั้น ประชาชนผู้มารับบริการจึงเปรียบเสมือนลูกค้าของหน่วยงานราชการ ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐจึงต้องตระหนักอยู่เสมอว่า “การให้บริการคืองานของเรา” และต้องพยายามพัฒนาการให้บริการแก่ลูกค้าให้สู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ได้รับการที่ดี มีคุณภาพ คุ้มค่า และมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ (สถาบันพระปกเกล้า. 2552)

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยหลักการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะมีรายได้หลักสำหรับการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นที่มาจากการเก็บภาษีของหน่วยงานท้องถิ่นเอง ดังนั้นประสิทธิภาพในการเก็บภาษีจึงเป็นกุญแจสำคัญด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล หากหน่วยงานมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีจะทำให้รายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวดได้รับงบประมาณจากการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวดยังทำได้ไม่เต็มความสามารถ ซึ่งสาเหตุหนึ่งประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีนี้นักเกิดจากพฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนด้วย เนื่องจากหากผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจต่อการบริการที่ได้รับจะนำไปสู่ความเต็มใจและยินยอมชำระภาษีให้กับหน่วยงานมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านการชำระภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด เพื่อนำผลการวิจัยไปเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในการให้บริการเป้าหมายสำคัญของบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านการชำระภาษี ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ชำระภาษี ต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
4. เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรม

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 29) ได้อธิบายไว้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาและการใช้ซึ่งสินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายรวมถึง กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีมาก่อนอยู่แล้วและซึ่งมีส่วนในการกำหนดให้มีการกระทำดังกล่าว ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อและการใช้สินค้าและบริการ ผลลัพธ์ โดยผ่านกระบวนการ แลกเปลี่ยน ที่บุคคลต้องตัดสินใจทั้งก่อนและหลังการกระทำดังกล่าว โดยบุคคลที่จะถือว่าเป็น ผู้บริโภคในที่นี้คือ “บุคคลผู้ซึ่งมีสิทธิในการได้มาและใช้ไปซึ่งสินค้าและบริการที่ได้มีการเสนอขาย สินค้าทางการตลาด” ศุภร เสรีรัตน์ (2544 : 20)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำใดๆ ของผู้บริโภคในการแสวงหา ข้อมูล การจัดหา มาซึ่งสินค้าและบริการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตนเองมีความต้องการ รวมถึง การตัดสินใจซื้อ การใช้และการประเมิน ภายหลังการซื้อสินค้าและบริการนั้นว่าตอบสนอง ความต้องการของตนเองได้เพียงใด

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

2.1 ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค

ศุภร เสรีรัตน์ (2544 : 20) ได้สรุปทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมผู้บริโภค ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยการเป็นคนประหยัด (Economic Man) ภายใต้ทฤษฎีนี้ถือว่า ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าเป็นอย่างดี ปราศจากการใช้ความพยายามหรือการเสียต้นทุนใดๆ ส่วนบุคคล
2. ทฤษฎีว่าด้วยการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจ (Problem Solving or Decision Making) ผู้บริโภคไม่ได้มีความรู้หรือมีข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวกับทางเลือกต่างๆ ที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาจึงต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งต้องเสียเวลาและใช้ความพยายาม
3. ทฤษฎีว่าด้วยการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) ทฤษฎีว่าด้วยการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงเป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานที่ว่า ผู้บริโภคคือผู้ตัดสินใจ ซึ่งเป็นผู้ที่พยายามจะแก้ไขปัญหาการซื้อด้วยกระบวนการตัดสินใจ
4. ทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้ (Learning) ทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเกิดจากประสบการณ์ โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเรียนรู้การซื้อสินค้าจากประสบการณ์เดิม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

มาสโลว์ (1998: 119 อ้างจาก รังสรรค์ ประเสริฐศรี. 2548: 90 - 91) กล่าวถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 5 ชั้น และความต้องการขั้นแรกต้องได้รับการตอบสนองก่อนจึงสามารถตอบสนองความต้องการขั้นต่อไปได้ ดังนี้

1.1 ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่เป็นความจำเป็นต่อการอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการอากาศ อาหาร น้ำ ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การขับถ่าย การพักผ่อน การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด การเคลื่อนไหว และความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่ ความต้องการความมั่นใจ ความเท่าเทียมกัน ความสม่ำเสมอ ความไว้วางใจ ตลอดจนความปลอดภัยสิ่งแวดล้อมที่อันตราย

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความใกล้ชิด ความอบอุ่น เห็นอกเห็นใจ ความเป็นเจ้าของ

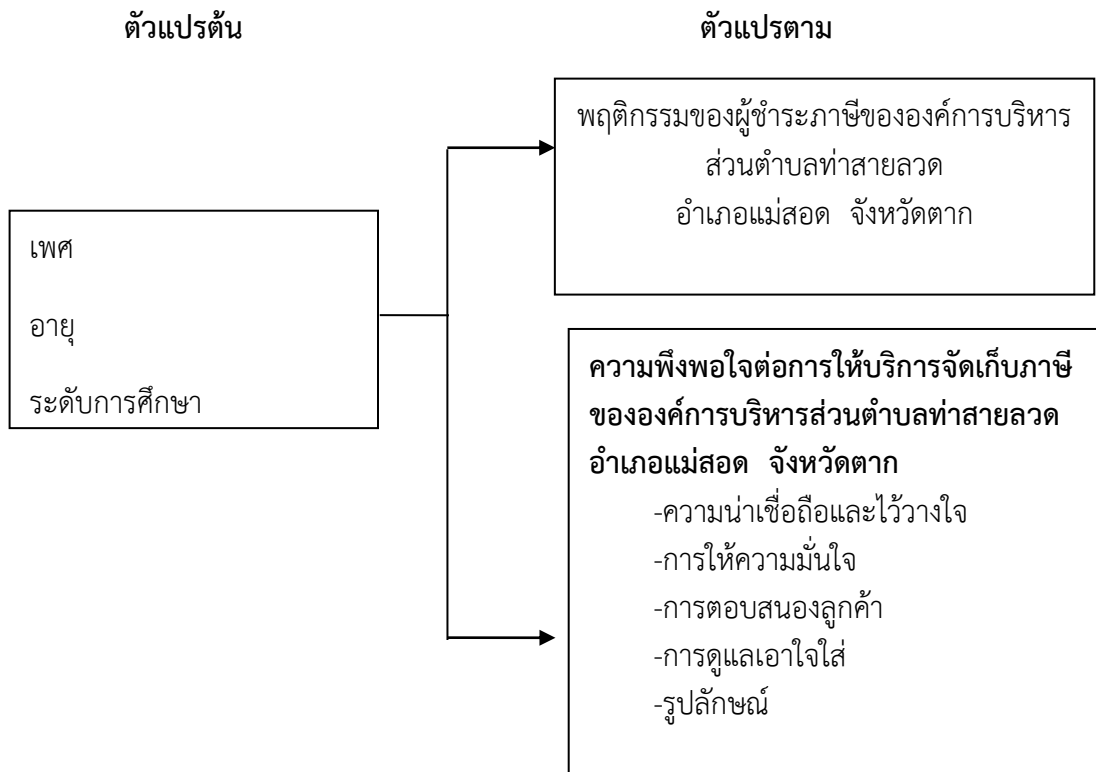
1.4 ความต้องการยอมรับนับถือ ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าและความ สามารถของตนเอง ต้องการได้รับการยอมรับผู้อื่น การได้รับความเป็นอิสระ

1.5 ความต้องการที่บรรลุความสำเร็จสมหวังในชีวิต ได้แก่ ความต้องการที่อยากสำเร็จตามความนึกคิดหรือความคาดหวังทะเยอทะยานใฝ่ฝันภายหลังที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ชั้นอย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้เกิดขึ้นและมักเป็นความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีความนึกคิดใฝ่ฝันที่อยากได้รับผลสำเร็จในสิ่งสูงส่งในทัศนะของตน

3. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ธนธิป สุมาลัย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนผู้มารับบริการต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลนวกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าประชาชนผู้มารับบริการมีความพึงพอใจในภาพรวม 3 ด้าน ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งที่มาใช้บริการ ประเภทของบริการ และความรู้เกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรของผู้รับบริการกับความพึงพอใจในแต่ละด้านพบว่า เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนครั้งที่มาใช้บริการและประเภทของการบริการของผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อม ส่วนอายุ รายได้ ประเภทของบริการและความรู้เกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรของผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านกระบวนการบริการ สำหรับระดับการศึกษาและอาชีพของผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

ซึ่งการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ผู้ชำระภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 279 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ชำระภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 162 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางจีซีและมอร์แกน (ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543) และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ชำระภาษีของ องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ การให้ความมั่นใจ การตอบสนองลูกค้า การดูแลเอาใจใส่ รูปลักษณ์องค์กร ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการแจกแบบสอบถามให้ผู้ชำระภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนให้นักวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากส่วนที่ 1 ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ชำระภาษี ต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test และ ANOVA ทดสอบสมมติฐาน
5. ข้อมูลข้อเสนอแนะเป็นความคิดเห็นปลายเปิดจากส่วนที่ 4 ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์ ความเหมือน ความต่าง และสังเคราะห์ และนำเสนอเชิงพรรณนา
6. การจัดทำ Focus group เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 54.50 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 37.10 ระดับการศึกษา ประถมศึกษาร้อยละ 41.90 ประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 41.30

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

พฤติกรรมของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีและค่าปรับเรื่องภาษีบำรุงท้องที่ ร้อยละ 51.50 โดยทราบระเบียบข้อบังคับในการเสียภาษี ร้อยละ 92.80 โดยส่วนใหญ่ชำระภาษีตามกำหนด ร้อยละ 82.00 ซึ่งชำระภาษีด้วยการยื่นด้วยตัวเอง ร้อยละ 63.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการให้ความมั่นใจ การดูแลเอาใจใส่ การตอบสนองลูกค้า ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ และรูปลักษณ์องค์กรตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก **ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ** ภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือ การแจ้งเวลาให้บริการชัดเจน การให้บริการตรงตามความต้องการ การให้บริการมีเวลาที่เหมาะสมและกิจกรรมภายในงานมีความหลากหลาย ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก **ด้านการให้ความมั่นใจ** ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย การออกไปสำคัญทางการเงินครบถ้วน ชัดเจน เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจสามารถตอบคำถามได้ เจ้าหน้าที่มีการให้บริการที่น่าไว้วางใจ และเจ้าหน้าที่มีความสุภาพอ่อนน้อม ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก **ด้านการตอบสนองลูกค้า** ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการให้บริการอย่างเสมอภาค ความรวดเร็วในการให้บริการ การแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเต็มใจในการให้บริการ และมีความพร้อมในการให้บริการเสมอ ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก **ด้านการดูแลเอาใจใส่** ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้ใช้บริการ บริการตรงตามความต้องการ การให้ความสนใจเวลาที่ผู้มาใช้บริการ ให้บริการอย่างเอาใจใส่ และการวางแผนในการให้บริการ ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่องานบริการของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก **ด้านรูปลักษณ์องค์กร** ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยทั้งหมด ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการให้บริการที่สะดวกสบาย อุปกรณ์ในการให้บริการที่ทันสมัย มีการให้บริการอย่างมีอาชีพ สถานที่มีความสวยงาม และสามารถชำระผ่านระบบออนไลน์ได้ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการในภาพรวมทั้ง 5 ด้านของงานบริการ ระดับความพึงพอใจของผู้ชำระภาษีต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยรวมและรายงานบริการ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด ได้ปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างถูกต้อง สามารถตอบสนองได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการสอดคล้องกับที่ กอบชัย อ้นนาค (2540) กล่าวว่าไว้ว่าบริการที่มีคุณภาพคือ

1. ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ (Reliability) ผู้ให้บริการจะต้องแสดงความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ควรให้บริการได้อย่างถูกต้องตามที่ได้ตกลงกันไว้และตรงต่อเวลา
 2. การให้ความมั่นใจ (Assurance) ผู้ให้บริการต้องทำให้ลูกค้ามั่นใจโดยปราศจากความเสี่ยงอันตราย ตลอดจนแสดงความสามารถที่ทำให้เกิดความเชื่อใจได้ในตัวผู้ให้บริการ
 3. การตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) การตอบสนองต้องมีความตั้งใจและเต็มใจให้บริการ เพื่อแสดงถึงการเอาใจใส่ในงานบริการอย่างเต็มที่
 4. การดูแลเอาใจใส่ (Empathy) การจัดเตรียมดูแลงานทั้งก่อนการขาย ระหว่างขาย และหลังการขาย
 5. รูปลักษณ์ (Tangibles) ความมีรูปลักษณ์ขององค์กรและผู้ให้บริการ
- ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ควรรักษาระดับคุณภาพหรือระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรสำหรับการให้บริการประชาชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทบทวนการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ของประชาชน และจึงดำเนินการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
2. ควรทำการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของผู้รับบริการของผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดโครงการหน่วยงานบริการเคลื่อนที่ที่เป็นงานบริการที่ทำให้เจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่เพื่อเข้าถึงประชาชน ได้มีความใกล้ชิด และได้รับบริการอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- กอบชัย อ้นนาค. (2540). “ประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบควบคุมภายใน ของสำนักงาน
จเรตำรวจปัญหาและแนวทางแก้ไข”.วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารจัดการสาธารณะสำหรับนักบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาธิป สุมาลัย.(2548) ความพึงพอใจของประชาชนผู้มารับบริการต่อการให้บริการงานทะเบียน
ราษฎรเทศบาลตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: บริษัท เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโคไรนา
จำกัด.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2544). พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอ อาร์
ปิซิเนส.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2552). การใช้บริการสาธารณะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (People’s
Audit) รุ่นที่ 7-8 ประจำปี 2552. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Maslow, A. H. (1998). *Motivation and personality*. New York: Harper & Row.

ปัจจัยจูงใจต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขะเนจื้อ
อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

The motivation factor for household Waste separation Of The People in
khanejueSubdistrict Administrative Organization Mae Ramat District, Tak
Province.

ภัทชญา คำแยง¹
Patchada Kunyang

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยจูงใจต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขะเนจื้อ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพข้อมูลปัญหาขยะ แนวทาง รูปแบบ และกระบวนการจูงใจต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขะเนจื้อ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 รายเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารูปแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่มีผลในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ และแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่มีผลในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สถิติ สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรผลวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

Education Research "The motivation factor for sorting household waste by the public in khanejueSubdistrict Administrative Organization Mae Ramat District, TakProvince "The quantitative and qualitative research. aimed at studying the problems of waste and motivation processes that form the separation of household waste in khanejueSubdistrict Administrative Organization Mae Ramat District, Tak Province, 208 samples were used in this study were divided into three episodes, the first is general. The second sample is all about knowledge and understanding of waste separation at the household level three is all about motivation factors that result in segregation of waste from households, the other four recommendations. And interviews were divided into three episodes, the first is general. The second sample is all about motivation factors that result in waste separation at the household level 3 the other suggestions. Data were analyzed using frequency, percentage (Percentage) Average (Mean) and

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

standard deviation (Standard Deviation) is a statistical correlation Pearson (Pearson's Product Moment Correlation) to determine the relationship between two variables, the analysis of the test. The hypothesis examined the relationship between variables as a whole. Not significantly different at the statistical level. 01.

Keywords : “The Guidelines, form and motivation processes for the separation of household waste.”

บทนำ

ปัจจุบันประชากรเพิ่มอย่างรวดเร็วมีการผลิตเครื่องอุปโภค บริโภค อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นเหตุให้มีเศษสิ่งเหลือใช้ปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอย ขยะ หรือมูลฝอยหรือของเสีย เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีผลต่อสุขภาพอนามัย มูลฝอยหรือของเสียกำลังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสาเหตุจากการเพิ่มของประชากรการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และ ทางอุตสาหกรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนซึ่งต้องจัดการ และแก้ไขปริมาณกากของเสียและสารอันตราย ได้แก่ ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนบางส่วนตกค้างอยู่ในอาหาร ทำให้ประชาชนทั่วไปเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคมะเร็ง และโรคผิดปกติทางพันธุกรรม เป็นต้น ขยะเป็นสิ่งที่คนเราไม่ต้องการ เป็นสิ่งที่เรามองไม่เห็นค่าของขยะ เมื่อใช้แล้วก็ไม่ได้ใส่ใจกับขยะ อาจเป็นด้วยเวลา และการขาดความรู้ รับผิดชอบและขาดจิตสำนึกของแต่ละบุคคล

ปัญหาขยะในปัจจุบันนี้ถือเป็นวาระแห่งชาติ โดยเมื่อวันที่ 26 สิงหาคมพ.ศ2557 ที่ผ่านมารัฐบาลโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้อนุมัติโรดแมพและระเบียบปฏิบัติในการจัดการขยะในประเทศไทย เริ่มต้นด้วยกำจัดขยะตกค้างสะสมหรือขยะเก่าประมาณ 30 ล้านตันให้หมด มีการจัดการโดยแบ่งเป็น 3 ระยะคือระยะเร่งด่วน 6 เดือนดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย 11 จังหวัด กำจัดขยะเก่า 6 จังหวัด จาก 619 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) และนำร่องรูปแบบใหม่ 5 จังหวัด จาก 13 อปท.ระยะปานกลาง 1 ปีพื้นที่เป้าหมาย 20 จังหวัด 2,172 อปท.ระยะยาว 1 ปี ขึ้นไปพื้นที่เป้าหมาย 46 จังหวัด 4,979 อปท. เมื่อขยะเก่าถูกจัดการแล้ว ขยะใหม่จะถูกจัดการด้วยรูปแบบใหม่คือมุ่งไปสู่การเปลี่ยนเป็นพลังงานโดยแบ่งการจัดการเป็น 3 ขนาดคือเล็กกลางใหญ่ ขนาดใหญ่เมื่อขยะเกิน 300 ตันต่อวัน คือในเมืองใหญ่ ได้แก่ กรุงเทพฯ นนทบุรี ภูเก็ต หาดใหญ่ขนาดกลางประมาณ 50-100 ตันต่อวัน เช่น เทศบาลเมืองน่าน เทศบาลตำบลเมืองแกลงจังหวัดระยอง เป็นต้น และขนาดเล็กปริมาณน้อยกว่า 50 ตันต่อวัน เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น นอกจากนี้ บ่อขยะจากเกือบ 2,500 แห่ง อาจจะลดลงเหลือ 300-400 แห่ง เมื่อใช้วิธีการที่เหมาะสม โดยขนาดใหญ่จะมีเรือเตาเผาเข้ามาเกี่ยวเพื่อจะสามารถนำขยะไปผลิตเป็นพลังงานต่อไป ถ้าเล็กลงมาอาจจะเป็นการฝังกลบแล้วนำก๊าซมาใช้ หรือจะทำเป็นอาร์ดีเอฟ ทั้งนี้ แนวทางสำคัญ 10 ข้อ ประกอบด้วย

- 1.ห้ามเทกองแบบกลางแจ้ง
- 2.จัดการกับบ่อขยะเดิมที่ไม่ถูกต้อง
- 3.ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลในภาพรวม
- 4.มีแผนแม่บทการจัดการขยะของประเทศ
- 5.คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

- 6.รูปแบบใหม่ในการกำจัดขยะชุมชน โดยกำจัดแบบรวมศูนย์และแปรรูปเป็นพลังงาน หากจะให้ได้สามารถจัดการกับขยะได้ 300 ตันต่อวันต่อแห่ง
 - 7.สร้างระบบจัดการของเสียอันตราย
 - 8.ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมาลงทุนหรือดำเนินงานระบบ หากทำได้ดีกว่าหรือถูกกว่ารัฐ
 - 9.สร้างวินัยคนในชาติให้มีจิตสำนึกในการ
 - 10.มุ่งสู่การจัดการอย่างยั่งยืน
- (ที่มา : โรดแม็ปการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ)

จากโรดแม็ปรัฐจำเป็นต้องเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ประชาชน และภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะและขยะสินค้าอุตสาหกรรม หนึ่งประสบการณ์ของประเทศพัฒนาแล้วพบว่า หากไม่มีการให้ความรู้ และปลูกจิตสำนึกของประชาชนแล้ว โอกาสที่จะจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย เพราะยังประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นก็จะมีบริโภคมมากขึ้น และก่อให้เกิดขยะมากขึ้นเป็นเงาตามตัวในประเทศที่พัฒนาแล้ว การกระตุ้นให้ประชาชนใช้ซ้ำ (Reuse) หลีกเลี้ยง (Reject) และลดการใช้สินค้าประเภทใช้แล้วทิ้ง เช่น ผ้าอ้อมเด็ก แบตเตอรี่ที่ชาร์ตไฟไม่ได้ โฟมให้คัดแยกขยะเพื่อแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาวิทยานิพนธ์ได้สนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก เพื่อที่จะนำไปแก้ไขปรับปรุงในการบริหารจัดการขยะ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพข้อมูลปัญหาขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก
3. เพื่อศึกษาวิธีการจูงใจในการคัดแยกขยะที่เหมาะสมสำหรับประชาชนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพขอเขตการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ผู้ศึกษาวิจัยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก
2. ขอบเขตด้านพื้นที่
ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก จำนวน 8,265 ราย และใช้วิธีโดยการสุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตรของ Yamane 1967 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ยอมให้มีคลาดเคลื่อนในการสุ่มร้อยละ 5 ผลการคำนวณปรากฏต้องใช้ตัวอย่างในการวิจัยอย่างน้อย 208 ราย จึงทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากประชากรเป้าหมายได้จำนวนทั้งสิ้น 8,265 ราย
3. ขอบเขตด้านเวลา
การศึกษาครั้งนี้มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการศึกษาวิจัยในช่วงเดือนมีนาคม - เดือนมิถุนายน 2558

สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก ด้านการเพิ่มมูลค่าขยะ
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก ด้านการประชาสัมพันธ์
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก ด้านข้อบัญญัติ
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก ด้านกระบวนการคัดแยกขยะ
5. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก ด้านการเพิ่มมูลค่าขยะ
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตากด้านการประชาสัมพันธ์
7. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวดจังหวัตตากด้านข้อบัญญัติ
8. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมีความสัมพันธ์ต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวดจังหวัตตาก ด้านกระบวนการคัดแยกขยะ

คำถามที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาแนวทางรูปแบบจูงใจในการคัดแยกขยะครัวเรือนที่เหมาะสม

วิธีการศึกษา

ประชากรเป้าหมาย

ประชากร ได้จาก ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก จำนวน 8,265 ราย

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขเนจือ อำเภอมะเขมวด จังหวัตตาก ใช้วิธีโดยการสุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตรของ Yamane 1967 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 208 ราย ได้ตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามส่งคืนผู้ศึกษาวิจัยภายใน 2 สัปดาห์ เสร็จแล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล แกนนำหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

โดยผู้ทำการศึกษาได้ออกแบบเครื่องมือดังนี้

1. เครื่องมือในการศึกษาเชิงปริมาณ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่มีผลในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนด้านการเพิ่มมูลค่าขยะ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านข้อบัญญัติ และด้านกระบวนการคัดแยกขยะ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นถึงแนวทางในการบริหารจัดการขยะขององค์การบริหาร ส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

เครื่องมือศึกษาในเชิงคุณภาพ

ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยกำหนดประเด็นในการสนทนาเรื่องปัจจัยจูงใจในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ตลอดจนข้อเสนอแนะด้วยวิธีการจูงใจต่างๆที่เหมาะสมกับบริบทของประชาชนในพื้นที่

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยจูงใจต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก” ผลการศึกษาเชิงปริมาณข้อมูลทั่วไป พบว่า เพศมากกว่ากึ่งหนึ่ง เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.02 อายุ เกือบกึ่งหนึ่งมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี สถานภาพสมรสมากกว่ากึ่งหนึ่ง มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 57.70 ระดับการศึกษา เกือบกึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 48.56 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 24.04 และต่ำสุด คือ ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 4.33 อาชีพมากกว่ากึ่งหนึ่งมีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 55.29 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 25.96 และต่ำสุดคือ อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.92 รายได้ ประชาชนเกือบกึ่งหนึ่งมีรายได้ต่อเดือน 6,001 – 9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.35 บาท ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขต อบต.ชะเนือ เกือบทั้งหมดอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ มากกว่า 5 ปี มากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 94.23 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่จากผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 70.67 รองลงมาคือ รับรู้จากเสียงตามสาย คิดเป็นร้อยละ 27.40 และต่ำสุดคือ รับรู้จากวิทยุชุมชน คิดเป็นร้อยละ 1.93

ข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนในภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.84 หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความรู้ความเข้าใจ ส่วนใหญ่ทั้งหมด แต่เตอรีภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชหลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นขยะอันตราย ขยะมูลฝอยสดซากสัตว์มูลสัตว์ไม่สามารถกำจัดโดยวิธีการฝังกลบ ขวดน้ำปลาที่ใช้หมดแล้วมาล้างทำความสะอาด

แล้วนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และการหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก โฟมสามารถช่วยลดปริมาณขยะได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มี ได้รับความรู้ความเข้าใจภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 6.16 หากจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การแก้ไขปัญหาขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 28.8 3) ข้อมูลปัจจัยจูงใจที่มีผลในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะนะจื่อ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 หากจำแนกในแต่ละระดับ พบว่าด้านข้อบัญญัติภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.43 หากจำแนกในแต่ละระดับ พบว่าอบต.ชะนะจื่อต้องมีมาตรการจัดการกับผู้ฝ่าฝืนไม่ยอมคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะพิษ ตามมติประชาคมหมู่บ้านและข้อบัญญัติท้องถิ่นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านกระบวนการจัดการและการคัดแยกขยะภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.36 หากจำแนกในแต่ละระดับ พบว่าการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อนำไปขายเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นและ การคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยในระดับครัวเรือนทำให้บ้านเรือนสะอาดประชาชนปลอดภัยจากขยะพิษ ขยะติดเชื้อ มีสัดส่วนเท่ากันอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมา การคัดแยกมูลฝอยในระดับครัวเรือนเป็นแนวทางในการลดปริมาณขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 ด้านการประชาสัมพันธ์ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.81 หากจำแนกในแต่ละระดับ พบว่าอบต.ชะนะจื่อต้องมีการประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนว่าจะไม่ทำให้ครัวเรือนเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ และการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ท่านอยากคัดแยกขยะ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมา อบต.ชะนะจื่อต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยในระดับครัวเรือนทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมและกำจัดขยะของ อบต.ชะนะจื่ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในการดูแล โดยเฉพาะเรื่องขยะรักษาสีสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 อบต.ชะนะจื่อต้องมีงบประมาณเพียงพอในการประชาสัมพันธ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 ด้านการเพิ่มมูลค่าขยะ ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 หากจำแนกในแต่ละระดับ พบว่าอบต.ควรขยายร้านค้า 0 บาท และธนาคารขยะลงสู่ชุมชนให้มากขึ้นเพื่อให้มีแหล่งในการซื้อขายแลกเปลี่ยนขยะรีไซเคิล และแลกเปลี่ยนกับขยะรีไซเคิล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ควรจัดผ้าป่าขยะเพื่อนำขยะรีไซเคิลขายนำเงินมาพัฒนาหมู่บ้านเงินที่ได้จากการขายขยะจากการทอดผ้าป่าขยะควรเก็บเป็นเงินกองกลางพัฒนาหมู่บ้านและดูแลช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมของเด็กและเยาวชนเพื่อสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและเป็นสุขรู้สึกภูมิใจที่สามารถนำขยะรีไซเคิลมาใช้แทนเงินสำหรับทำบุญอีกทั้งยังสามารถลดปริมาณขยะให้หน่วยงานราชการจัดเก็บลดภาระค่าใช้จ่ายของท้องถิ่นซึ่งเป็นเงินภาษีของตนเอง สามารถเปลี่ยนขยะให้มีราคาและแปรสภาพเป็นเงินทำบุญสร้างกุศลได้ท่านและครอบครัวพร้อมที่จะทำการคัดแยกขยะเพื่อให้ได้ขยะรีไซเคิลเพื่อมาทำบุญ มีสัดส่วนเท่ากัน อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และมีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมา ประชาชนในพื้นที่สามารถเก็บขยะรีไซเคิลมาทำบุญในผ้าป่าขยะได้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 ขยะมีค่าสามารถเปลี่ยนเป็นเงินและสิ่งของต่างๆตลอดจนเป็นบุญได้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย อบต.ควรมีการส่งเสริมอาชีพนำขยะรีไซเคิลหรือขยะที่สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นวัสดุเครื่องใช้ต่างๆเพื่อจำหน่ายอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 และ การเพิ่มมูลค่าของขยะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านอยากคัดแยกขยะตั้งแต่ในระดับครัวเรือน อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88

ลำดับความสำคัญปัจจัยเชิงจิตที่มีผลในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่ จังหวัดตากพบว่า ลำดับที่ 1 ด้านการเพิ่มมูลค่าขยะลำดับที่ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์ ลำดับที่ 3 ด้านข้อบัญญัติลำดับที่ 4 ด้านกระบวนการคัดแยกขยะ

จากการจัดประชุมกลุ่มย่อยประชากรตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ พนักงานจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้นำ องค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ ผู้นำหมู่บ้าน และตัวแทนประชาชนตำบลชะเนือ พบว่า

1. ด้านข้อบัญญัติ

1) เสนอให้มีบทลงโทษทางสังคมและคิดว่าการมีข้อบัญญัติมีผลต่อประชาชนในการคัดแยกขยะอย่างแน่นอนเพราะข้อบัญญัติเปรียบเสมือนกฎหมายสามารถให้คนและโทษได้

2) ควรมีการบัญญัติควบคุมประชาชนในเขตทุกครัวเรือนในการคัดแยกขยะ เพราะขยะเกิดขึ้นเริ่มจากครัวเรือน ดังนั้นทุกครัวเรือนควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับค่าใช้จ่าย และการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ

3) ข้อบัญญัติควรทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมแบบเก่าที่เก็บค่าธรรมเนียมอัตราละ 10 บาทต่อครัวเรือนที่มีถังขยะเป็นเก็บอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกหลังคาเรือนและเพิ่มถังขยะให้ทุกหลังคาเรือนด้วย โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ ทั้งนี้ต้องให้อยู่ในความเหมาะสมและเป็นธรรมยุติธรรมต่อประชาชน ส่วนน้อยเสนอให้เพิ่มค่าธรรมเนียมเป็นเดือน 50 บาท จึงจะสามารถลดต้นทุนบริหารจัดการได้และเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะและลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ

2. ด้านกระบวนการคัดแยกขยะ

1) ส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการคัดแยกขยะ ให้เข้าใจกระบวนการคัดแยกขยะ เนื่องจากภูมิหลังประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง จึงยังไม่เข้าใจกระบวนการคัดแยก วิธีการคัดแยก หรือกระบวนการบริหารจัดการขยะที่ตนเองมีอยู่ ซึ่งหากทุกครัวเรือนมีกระบวนการคัดแยกขยะทุกครัวเรือนแล้ว ขยะจะมีจำนวนน้อยลงค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะก็จะลดลงตามไปด้วย

2) ส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการนำขยะไปใช้ประโยชน์ต่อ ได้แก่ การฝังกลบหรือทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์

3. ด้านการประชาสัมพันธ์

1) องค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ ต้องมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง การกำจัดขยะมูลฝอยทำได้หลายวิธี เช่น การฝังกลบ เศษอาหาร ซากพืช ซากสัตว์นำไปทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ขยะรีไซเคิลสามารถนำกลับไปใช้ใหม่ เป็นการลดมลภาวะเป็นพิษ

2) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงสัญชาติไทย เสียงตามสายจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์เป็นภาษากระเหรี่ยงด้วยและต้องแสดงตัวอย่างด้วยว่าขยะแต่ละประเภท โดยต้องจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการกระบวนการคัดแยกขยะ

3) การประชาสัมพันธ์แนะนำการเพิ่มมูลค่าขยะ โดย การนำขยะไปขายหรือไปแลกเครื่องอุปโภคและบริโภคที่ร้านค้า 0 บาท หรือธนาคารขยะในโรงเรียน

4. ด้านการเพิ่มมูลค่าขยะ

1) การจัดการประกวดหมู่บ้านที่ลดปริมาณขยะลงได้ หมู่บ้านไหนลดปริมาณขยะในเดือนปัจจุบันได้มากที่สุดให้ดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะในเดือนถัดไป

2) นำขยะรีไซเคิลมาบริจาคหรือทำบุญโดยนำขยะรีไซเคิลมาบริจาคหรือทำบุญให้แก่หมู่บ้านและกลุ่ม อสม. และกลุ่มผู้สูงอายุ เก็บขยะรีไซเคิลตามบ้านเพื่อนำไปขายหาเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านหรือไว้เป็นกองทุนสำหรับ ทำกิจกรรมในหมู่บ้าน

3) องค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ ต้องตั้งกองทุนขยะประจำตำบลเพื่อจัดเก็บขยะอินทรีย์ไว้ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ แล้วจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ราคาถูก

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานขยะ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยจูงใจต่อการคัดแยกขยะครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาต จังหวัดตาก” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1. ปัจจัยจูงใจต่อการคัดแยกขยะครัวเรือน ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาต จังหวัดตากพบว่าปัจจัยจูงใจที่มีผลในการ คัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนือ อำเภอมะเข่มาต จังหวัดตาก ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 โดยด้านการเพิ่มมูลค่าขยะ ภาพรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 หากจำแนกในแต่ละระดับ พบว่า อบต. ควรขยายร้านค้า 0 บาท และธนาคารขยะลงสู่ชุมชนให้มากขึ้นเพื่อให้มีแหล่งในการซื้อขายแลกเปลี่ยนขยะรีไซเคิลและแลกของใช้กับขยะ รีไซเคิล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ควรจัดผ้าป่าขยะเพื่อนำขยะรีไซเคิลขายนำเงินมาพัฒนาหมู่บ้านเงินที่ได้จากการขาย ขยะจากการทอดผ้าป่าขยะควรเก็บเป็นเงินกองกลางพัฒนาหมู่บ้านและดูแลช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริม กิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมของเด็กและเยาวชนเพื่อสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและเป็นสุข รู้สึกภูมิใจที่สามารถนำ ขยะรีไซเคิลมาใช้แทนเงินสำหรับทำบุญอีกทั้งยังสามารถลดปริมาณขยะให้หน่วยงานราชการจัดเก็บลดภาระ ค่าใช้จ่ายของท้องถิ่นซึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชนเองซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวรนิษฐา สิงห์บุตร(2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การจัดการปัญหาขยะชุมชน เทศบาลตำบลยางเนิง อำเภอสาร์ภักจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ทุกครัวเรือนให้ความสำคัญ กับการนำขยะไปขายมาก มีการนำขยะไปขาย 2-3 เดือนต่อครั้ง และสอดคล้องกับการศึกษาของศรัณยพงศ์ ไชยเสริม (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบ การจัดการขยะมูลฝอยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคามพบว่า

1) บุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีพฤติกรรมและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($X = 3.66$, $S = 0.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เห็นด้วยที่จะมีการนำ ขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ หรือสร้างมูลค่าเพิ่ม ($X = 4.29$, $S = 0.84$) และสอดคล้องกับการศึกษาของนิคม จันทรมังกร (2557 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิจัยรูปแบบและวิธีการกำจัดขยะที่เหมาะสมกับพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอ เขาต่อจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า (1) การคัดแยกขยะมีผลทำให้ปริมาณขยะต่อครัวเรือนลดลงอย่าง มาก ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนพื้นที่บ่อฝังกลบขยะ นอกจากนั้น (2) ระบบการจัดการเก็บ ขยะของหน่วยงานราชการที่ไม่มีการสร้างกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ประชาชนปฏิบัติ ย่อมเป็นการส่งเสริม ทางอ้อมให้มีพฤติกรรมกาทิ้งขยะที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (3) ส่วนในเขตพื้นที่ที่ไม่มีระบบการจัดเก็บขยะ ประชาชนกำจัดขยะพลาสติกโดยการเผา ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ งานวิจัยนี้จึงมีข้อเสนอว่าควรส่งเสริม ให้ประชาชนกำจัดขยะพลาสติกโดยวิธีอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ โดยสรุปแล้วลำดับความสำคัญปัจจัยจูงใจที่มีผล ในการคัดแยกขยะระดับครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะเนืออำเภอมะเข่มาต จังหวัด

ตากพบว่า ลำดับที่ 1 ด้านการเพิ่มมูลค่าขยะลำดับที่ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์ ลำดับที่ 3 บัญญูดีลำดับที่ 4 ด้านกระบวนการคัดแยกขยะ

ด้านข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ 1.องค์การบริหารส่วนตำบลต้องออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะเพิ่มเติมให้ครอบคลุม 2. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อจัดการขยะที่ตกค้างอยู่ในบางพื้นที่ ทั้งที่ดินริมถนน ที่ดินว่างเปล่า และในเขตป่าสงวนของชุมชน3.องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการรณรงค์ให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการตั้งงบประมาณเพื่อนำไปซื้อที่ดินว่างเปล่าเพื่อใช้เป็นสถานที่ทิ้งขยะ และก่อสร้างโรงกำจัดขยะในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงเรื่องของการบริหารจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นรูปแบบการจัดการขยะที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะความกรุณาอย่างยิ่ง จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านโดยเฉพาะอาจารย์ ดร.อัญชลี มีมุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและเสียสละเวลาในการสั่งสอนและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนแล้วเสร็จ ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ถ่ายทอดความรู้แนวคิดและวิธีการทำให้สามารถดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีผู้ศึกษาขอ กราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

เกื้อ วงศ์บุญสิน.(2536). **ประชากรกับการพัฒนา** พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.

กาญจนา แก้วเทพ. (2538). **การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน**.กรุงเทพมหานคร : สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร.(2539).**การปกครองท้องถิ่นไทย**.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527).“กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน”. ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา,ทวีทอง หงส์วิวัฒน์.

บรรณาธิการ. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา**

ใจปัจจุบัน. ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา,หน้า 6-12. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์.

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหาร
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2

The Relationship Between The Elements Of Organizational Factors With School-
Based Management Private School Of Primary Education Area Office Tak Area 2

สินพิสัย ใจหล้า¹
Mr.Sinpasit Jailar

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 274 คน ที่ได้จากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครืจซีและมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็น แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเชิงบวกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และด้านลักษณะองค์การ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ได้ร้อยละ 94.80

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Abstract

This study aims to investigate The Relationship Between The Elements Of Organizational Factors With School-Based Management Private School Of Primary Education Area Office Tak Area 2. The participants of this study are 274 educational CEOs, government-official teachers and staff. Additionally, the research instrument is the questionnaire with the data analysis in form of percentage, average (X), S.D. score, Pearson's Correlation Coefficient Findings of the Study

1. The Relationship Between The Elements Of Organizational Factors With School-Based Management Private School Of Primary Education Area Office Tak Area 2 is found in high level.

¹ นายสินพิสัย ใจหล้า email: yoksms@gmail.com Tel.0828818828

2. The influence of organizational factors on the surrounding and organizational image have effecting to the administrative effectiveness with school-based management and are predicted as 94.80% on the administrative result.

Key Words : School-Base Management (SBM)

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมและการศึกษาส่วนหนึ่งเป็นผลจากความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกระทบต่อวิถีชีวิตทุกภาคส่วนของสังคมโลกรวมทั้งสังคมไทย เงื่อนไขดังกล่าวทำให้ทุกประเทศพยายามปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพทั้งด้านภาษาสื่อสารและการเรียนรู้ วัฒนธรรมต่างชาติ ให้กับประชาชนในประเทศ โดยการ การกระจายอำนาจการศึกษาให้กับโรงเรียนด้วยการปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School-Base Management: SBM) โดยมีเป้าหมายให้เป็นกลไกขับเคลื่อนระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประชาชนด้านต่างๆ ที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต

สภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านความรวดเร็วทั่วถึงในการติดต่อสื่อสาร ความสะดวกในด้านการคมนาคม ทักษะประสบการณ์การบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูและผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนปัจจัยองค์กรที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหาร อันประกอบด้วย ปัจจัยลักษณะองค์การ ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะของบุคลากร ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งเงื่อนไขความแตกต่างดังกล่าวทำให้การนำรูปแบบการบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต่างมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา แต่การที่จะทำให้สำเร็จในเรื่องของประสิทธิผลของสถานศึกษาได้นั้น สถานศึกษาต้องพึงปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ขาดเสียมิได้คือบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานนั้น ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานมากมาย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การวินิจฉัยตัดสินใจสั่งการ การมอบหมายงาน การประสานงาน นิเทศติดตาม และประเมินผลงาน ตลอดจนเป็นตัวอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลแวดล้อมสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่และบทบาทสำคัญของผู้บริหารเพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา และความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะการเป็นผู้นำองค์การหรือสถานศึกษาที่จะเจริญก้าวหน้าได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นคนภายในหรือภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อตัดสินใจร่วมกันในกระบวนการบริหารอันจะช่วยกระตุ้นให้ภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมาย ทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความสามัคคีปรองดอง มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความเป็นระเบียบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดพลัง ดังนั้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์การหรือสถานศึกษานั้นจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สุทธิพงษ์ จุฑาเทียบ (2555) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานรูปแบบครูและชุมชนมีบทบาทหลักตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็น ความเป็นไปได้ต่อการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รูปแบบครูและชุมชนมีบทบาทหลักในการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะช่วยในการปรับปรุงการบริหารการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการใช้กลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา ด้วยการเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางเป็นการให้คณะกรรมการชุมชนได้มีอำนาจในการบริหารจัดการ ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 โรงเรียน จำนวน 950 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 โรงเรียน ที่ได้จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยเจาะจงให้ผู้บริหารโรงเรียน และ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยองค์การ ประกอบด้วย

1. ลักษณะองค์กร
2. ลักษณะสภาพแวดล้อม
3. ลักษณะของบุคลากร
4. นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย

1. การกระจายอำนาจ
2. การมีส่วนร่วม
3. การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน
4. การบริหารตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ใน เป็นแบบสอบถามที่ แบ่งข้อคำถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะปัจจัยองค์กร ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน และด้านการบริหารตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยลักษณะองค์การ ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะของบุคลากรและปัจจัยนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ กระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนและการบริหารตนเอง ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในปัจจัยองค์กรและระหว่างปัจจัยองค์กรกับประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเชิงบวกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และด้านลักษณะองค์การ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ได้ร้อยละ 94.80

สรุปและอภิปรายผล

ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหารภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านลักษณะของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหาร ด้านลักษณะองค์การ อยู่ในระดับมาก มีการแบ่งสายงานการบังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษรและแผนภูมิชัดเจน และการมอบหมายงานให้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถและความถนัด

ปัจจัยองค์กรมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหาร ด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมากผู้บริหารมีการสนับสนุนเอาใจใส่และอำนวยความสะดวกในการทำงานของครูและบุคลากร และการสร้างเครือข่ายติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา

ปัจจัยองค์ประกอบขององค์การกับรูปแบบการบริหารด้านลักษณะของบุคลากร อยู่ในระดับมากบุคลากรมีความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียนและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน และการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเสนอความคิดเห็นและการตัดสินใจร่วมกับฝ่ายบริหาร

ปัจจัยองค์กรมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหาร ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง วิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียนได้รับความเห็นพ้องจากครูและบุคลากรทุกฝ่าย การตัดสินใจของผู้บริหารมีความเหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากร

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีการใช้อำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารให้อำนาจครูและบุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการจัดแหล่งเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน อยู่ในระดับมาก โรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการให้ชุมชนและท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนในการกำหนดสาระเนื้อหาและมาตรฐานผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ด้านการบริหารตนเอง อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการอบรมหรือได้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังโรงเรียนโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จึงควรปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ด้านลักษณะองค์การ ผู้บริหารควรมีการจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
- 1.2 ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกำหนดความต้องการด้านทรัพยากร มีส่วนร่วมในการจัดหาและใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม
- 1.3 ด้านลักษณะของบุคลากร ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเสนอความคิดเห็นและการตัดสินใจร่วมกัน
- 1.4 ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ควรสร้างบรรยากาศการติดต่อสื่อสารโดยใช้ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยองค์ประกอบขององค์การที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับรูปแบบการบริหารอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้โดยความเมตตา ดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะตรวจแก้ไขการศึกษาค้นคว้าอิสระและติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอจาก ดร.ชีวิน อ่อนละออ อาจารย์ที่ปรึกษาและ ดร.เจิดจำ น้อยสำลี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดี ดร.ศศิธรดา แพงไทย ตลอดจนอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ ดร.ประยุทธ์ ชูสอน ดร.สุชาติ บางวิเศษ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ ดร.เจิดจำ น้อยสำลี ผู้ทรงคุณวุฒิสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระจากภายนอก ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่ได้ให้คำแนะนำชี้แนะทางที่เป็นประโยชน์และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ จนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ทุกประการ

คุณประโยชน์และคุณค่าการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ที่ให้การศึกษอบรมสั่งสอนให้สติปัญญาและคุณธรรมอันเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จในชีวิตของผู้ศึกษาค้นคว้า ตลอดจนทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและมีส่วนให้ความช่วยเหลือ แนะนำจนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

(2545).การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

(2546). หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน. กรุงเทพฯ : พระรามสี่การพิมพ์.นิเวศ อินสวอ. (2551). สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญตา ขาญขำ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ประสิทธิ์ เขียวศรี. (2544). **การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เกริก สิริจรรยาวิไล. (2550). **การจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในเขตธนบุรีสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2540). **ประมวลชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : ผู้แต่ง.
- วิชัย ภูสันต์. (2549). **รูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวัดพรหมหน่อ อำเภอโกรกพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2539). **องค์การ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Caldwell, Brain J. (1990). School-based decision making and management : International developments in Chapman, J., eds. **School based decision making and management**. London : n.p.
- Cheng, Y.C. (1996). **School effectiveness and school-based management : A mechanism for development**. London : n.p.
- Cotton, K. (1997). **School-based management**. Retrieved April 20, 2012, from <http://www.nwrel.org/scpd/sirs/7/topsyn6.thml>.
- Richard M. Steers. (1977). **Organizational Effectiveness : A Behavioral View**. Santa Monica California. 7-10.

การแสดงข้อมูล และแบบจำลองอาคารเรียนสามมิติ
ด้วยเทคโนโลยีความจริงเสริม บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์
Augmented Reality for Information and 3-D Classroom Modeling
on Android Mobile Application

สุทธิศักดิ์ สุขัมศรี¹ และ กฤษณะ จงบริบูรณ์²
Sutthisak Sukhamsri¹ and Kritsana Jongbroriboon²

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้ เป็นการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ เพื่อแสดงรายละเอียดอาคารและห้องเรียน ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก จำนวน 5 อาคาร โดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริม (Augmented Reality) เพื่อแสดงข้อมูลภาพ และแบบจำลองอาคารแบบสามมิติ โดยการสแกนภาพเป้าหมาย (AR-Marker) ผ่านกล้อง และแสดงผลบนจอภาพบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ เพื่อให้นักศึกษาที่ใช้อาคาร ได้ทราบถึงตำแหน่งห้องเรียน ด้วยรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ และเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบใหม่ที่สร้างประสบการณ์การใช้งานที่ดีต่อผู้ใช้

ในการพัฒนา ผู้วิจัยได้ใช้ภาษาจาวา และส่วนขยายไลบรารี ยูนิตี้สามมิติ เพื่อใช้สร้าง และตรวจจับภาพเป้าหมาย เพื่อนำไปเชื่อมโยงข้อมูล และภาพจำลองอาคารแบบสามมิติ ซึ่งใช้โปรแกรมประยุกต์ กูเกิ้ล สเก็ทซ์อัฟ ในการออกแบบ และจากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ จำนวน 20 คน โดยมีระดับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด 5 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความพึงพอใจสูงสุดได้แก่ โมเดลที่แสดงผลมีขนาดที่เหมาะสม 4.40, ความสะดวกในการใช้งาน ไม่ซับซ้อน 4.30 และความสวยงามของรูปแบบโมเดล (3D) และรูปภาพ (2D) เมื่อสแกน 4.15 ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงดี

คำสำคัญ : เทคโนโลยีความจริงเสริม, ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์, แอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ , แบบจำลองสามมิติ, โปรแกรมประยุกต์ยูนิตี้สามมิติ, โปรแกรมประยุกต์กูเกิ้ล สเก็ทซ์อัฟ

Abstract

In this research is a development of Android Mobile Application for presenting details of classroom with 3-D modeling and mapping in 5 buildings of Faculty of Sciences and Agricultural Technology, Rajamangala University of Technology Lanna Tak. The Augmented Reality Technology (AR) is a major mechanism to matching a target photo (AR-Marker) and 3-D modeling with classroom information and location in each building for students with an improvement of user experience via new catching media on their smart phones and tablets.

¹ อาจารย์ ประจำหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก e-mail : sutthisak.s@gmail.com โทร. 08-1499-6516

² นักศึกษา หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก e-mail : hiphopton@gmail.com โทร. 09-0059-2066

The JAVA language and Unity3D Library Extension is the core for programming and detecting AR-Markers on Android Platform. A Google Sketchup is 3-D modeling tools for creating buildings plan and map to matching with specify AR-Marker. The feedback of user-experiences and satisfaction rating score 5 from 20 users, found the most satisfaction subjects is an appropriate of 3-D info and presentation on screen, score 4.40, the easy of use, score 4.30, 3-D design and 2-D picture stylish, score 4.15, and overall satisfaction rating is average to good.

Keywords : Augmented Reality , Android , Mobile Application , 3-D Model , Unity3D , Google Sketchup

บทนำ

การเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลในปัจจุบัน มีรูปแบบการเข้าถึงข้อมูลที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข้อมูลผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายก้อนเมฆ (Cloud Computing) การนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่มีอยู่หลากหลาย อาทิเช่น ตัวอักษร ภาพ ภาพเคลื่อนไหว หรือ เสียง ในรูปแบบมัลติมีเดีย รวมไปถึงความหลากหลายของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นอุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่มีการเติบโต และเป็นอุปกรณ์หลัก สำหรับการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลในปัจจุบัน เทคโนโลยี Augmented Reality หรือ AR เป็นเทคโนโลยีที่ผสานเอา โลกแห่งความเป็นจริง (Real) เข้ากับโลกเสมือน (Virtual) ซึ่งจะทำให้ภาพที่เห็นในจอภาพสามารถแสดงให้ ผู้ใช้งานเห็นเป็นวัตถุ 3 มิติ ลอยอยู่เหนือพื้นผิวจริง ทำให้การใช้สื่อบนอินเทอร์เน็ต สามารถสร้างความแปลกใหม่ และลดข้อจำกัด ของการแสดงผลแบบปกติ โดยสามารถแสดงผลภาพ เสมือนลอยออกมาจากวัตถุที่ถ่ายด้วยกล้อง ของอุปกรณ์เคลื่อนที่ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าสื่อยุคใหม่

ด้วยเหตุผลข้างต้น คณะผู้จัดทำจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญ และมีแนวคิดประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดังกล่าว ในการพัฒนาแอปพลิเคชันแสดงรายละเอียดของอาคารในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร โดยการใช้ เทคโนโลยี Augmented Reality บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ เพื่อแสดงข้อมูลของห้องเรียน แสดงแผนภาพ อาคารสามมิติของอาคาร ท้นที่ที่ผู้ใช้งานที่ติดตั้งโปรแกรมทำการสแกนภาพที่กำหนดไว้ในแต่ละอาคาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาและออกแบบแอปพลิเคชันแสดงรายละเอียดของ อาคารในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี Augmented Reality บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เทคโนโลยีความจริงเสริมได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดช่วง 50 ปี ที่ผ่านมา [1] โดยในปี ค.ศ. 1950 Morton Heilig ได้ริเริ่มพัฒนาระบบจำลองภาพ Sensorama ต่อมาในปี ค.ศ. 1962 Ivan Sutherland ได้พัฒนาอุปกรณ์วาดภาพเพื่อเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ Sketchpad และในปีต่อมาได้พัฒนาจอภาพระบบ CRT Ultimate Display สำหรับดูภาพเสมือน (Sutherland Biography 2009) และหลังจากนั้นก็ได้มีการพัฒนาระบบ เทคโนโลยีเสมือน Augmented Reality โดย Tom Caudell ในปี ค.ศ.1990 (Holler & Feiner, 2004) และ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยลักษณะการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีความจริงเสริมสำหรับการใช้

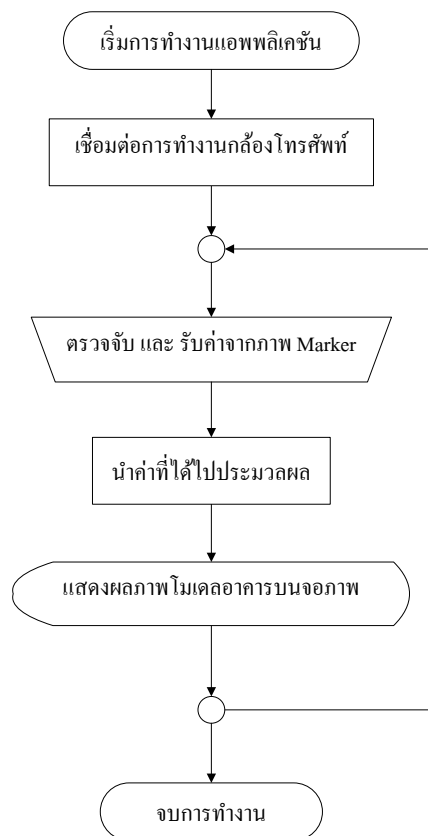
งานประเภทต่าง ๆ [2] เช่น การประยุกต์สำหรับงานโบราณคดี (Archaeology), งานทางด้านสถาปัตยกรรม (Architecture), ศิลปะ (Art), การพาณิชย์และเครื่องมือทางการตลาด (Commerce), การก่อสร้าง (Construction), การศึกษา (Education), การใช้งานในภาวะฉุกเฉินเพื่อการค้นหาและกู้ภัย (Emergency management / search and rescue), การใช้งานในชีวิตประจำวัน (Everyday Used), เกม (Gaming), การออกแบบอุตสาหกรรม (Industrial Design), การแพทย์ (Medical), ความสวยความงาม (Beauty), ประสบการณ์ทางจิตและปฏิสัมพันธ์ (Spatial immersion and interaction), ทหารทหาร (Military), การนำทาง (Navigation), ระบบช่วยการทำงานในสำนักงาน (Office workplace), การกีฬาและความบันเทิง (Sports and entertainment), ช่วยการจัดขั้นตอนการทำงาน (Task support), การผลิตรายการโทรทัศน์ (Television), การท่องเที่ยว (Tourism and sightseeing), การแปลภาษา (Translation) โดยการประยุกต์ใช้นั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการของระบบ และอุปกรณ์ที่ใช้ โดยพื้นฐานของเทคโนโลยี AR จำเป็นที่จะต้องมียูปรณ์กล้องถ่ายภาพและจอภาพแสดงผลเป็นอุปกรณ์หลัก

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ได้แบ่งเป็นขั้นตอนในการดำเนินการสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

1. การออกแบบผังการทำงานของแอปพลิเคชัน (Flowchart)

ผังงานแสดงถึงขั้นตอนของคำสั่งที่ใช้ในโปรแกรม ดังแสดงในภาพที่ 1 แสดงระบบโดยผังงานในการใช้งานแอปพลิเคชัน

ภาพที่ 1 การออกแบบผังการทำงานของแอปพลิเคชัน

2. การออกแบบหน้าจอแสดงผล (Screen Design)

2.1 การออกแบบ รูปภาพเป้าหมาย (AR-Marker)

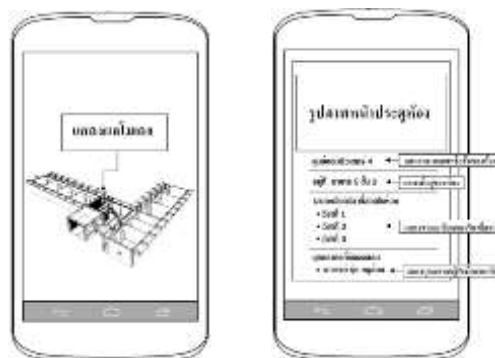
AR-Marker คือ ภาพเฉพาะที่ใช้สำหรับสแกน สามารถเลือกภาพสแกนได้ 5 ภาพ ใน 5 สถานที่ สถานที่ที่สามารถสแกนภาพได้มีดังนี้ อาคาร 5 สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, อาคาร 3 คณิตศาสตร์, อาคาร 8 วิทยาศาสตร์, อาคารสำนักงานคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร, อาคารสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ซึ่งพิมพ์ลงบนกระดาษขนาด A2 ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงภาพร่าง และรูปภาพเป้าหมาย (AR-marker)

ของอาคาร 5 สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 การออกแบบการแสดงผลแบบจำลองอาคารสามมิติ ดังภาพที่ 3 เมื่อสแกนรูปภาพเป้าหมาย (AR-Marker) บนแอปพลิเคชัน โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ Google Sketchup ในการออกแบบและจัดทำ

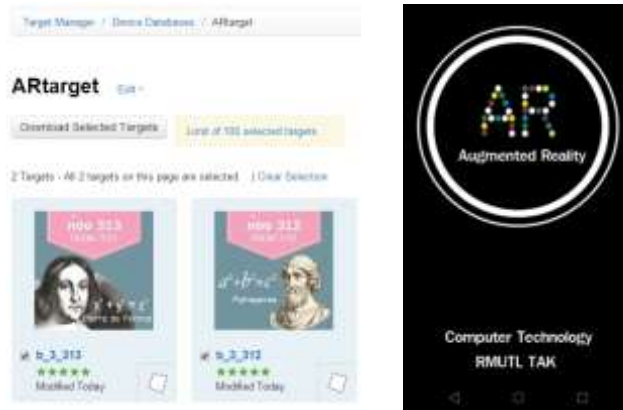

ภาพที่ 3 แสดงภาพร่างการออกแบบการแสดงผลเมื่อสแกนรูปภาพเป้าหมาย (AR-Marker) ในส่วนของแสดงรูปภาพสามมิติ และรายละเอียดของห้องเรียน

3. การพัฒนาแอปพลิเคชัน (Application Development)

ในการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับอุปกรณ์สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ตเพื่อการนำเข้าชุดข้อมูลภาพ เพื่อนำมาเป็น AR-Marker โดยส่วนขยาย Library Unity Extension Vuforia [3],[4] โดยส่วนขยายมีความสามารถในการรู้จำภาพบนวัตถุที่มีพื้นผิวต่างกัน ได้แก่ ภาพเดี่ยวระนาบสองมิติ (Single Image), ภาพบนรูปทรงลูกบาศก์ (Cube), ภาพบนรูปทรงกล่อง (Cuboid) และภาพบนรูปทรงกระบอก (Cylinder) โดยในโครงการนี้ได้ใช้ AR-Marker แบบภาพเดี่ยวระนาบสองมิติ ภาพที่ 4 แสดงการนำเข้าเดี่ยวระนาบสองมิติ เพื่อจัดทำ AR-Marker และ

นำมาสร้างไฟล์แอปพลิเคชันนามสกุล .apk สำหรับระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ [5] โดยสามารถดาวน์โหลดเพื่อติดตั้งได้จาก <http://rmutlsci-ar.uphero.com/wordpress/?p=114>

ภาพที่ 4 แสดงการนำเข้าเดียรวระนาบสองมิติ เพื่อสร้าง AR-Marker
และหน้าจอแอปพลิเคชันหลังจากการเรียกใช้งาน

ผลการวิจัย

หลังจากเรียกใช้งานแอปพลิเคชันแล้ว จะเป็นการใช้งานแอปพลิเคชัน ซึ่งรูปภาพเป้าหมาย (AR-Marker) สำหรับใช้สแกน สามารถเลือกภาพสแกนได้ 5 ภาพ ใน 5 สถานที่ ดังภาพที่ 5 โดยสถานที่ที่สามารถสแกนภาพได้ มีดังนี้ อาคาร 5 สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, อาคาร 3 คณิตศาสตร์, อาคาร 8 วิทยาศาสตร์, อาคารสำนักงานคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และอาคารสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

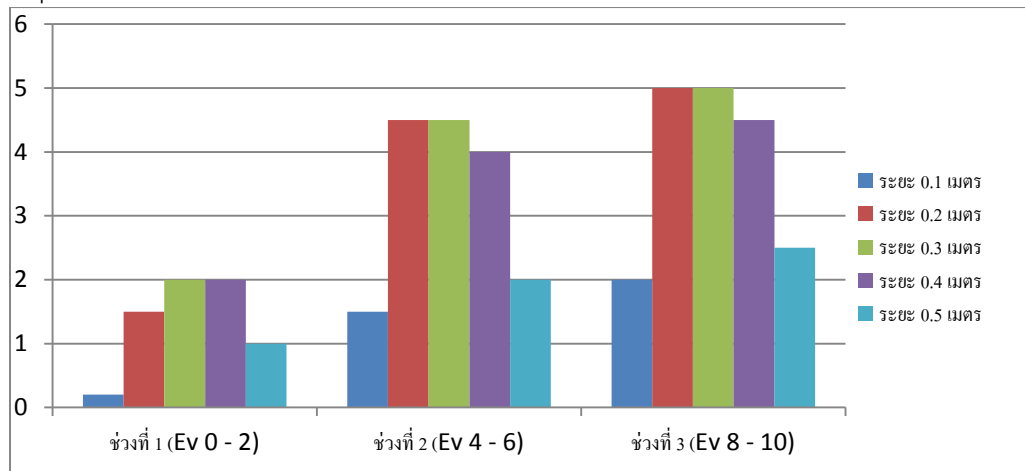
การใช้งานแอปพลิเคชัน สามารถถ่ายภาพโปสเตอร์ที่เป็น AR-Marker ได้ทันทีที่เรียกใช้โปรแกรม และจะแสดงรายละเอียดข้อมูลและภาพจำลองอาคารแบบสามมิติบนหน้าจอภาพ โดยผู้ใช้สามารถปรับขนาดของภาพได้จากการเดินเข้า-ออกจากภาพ AR-Marker โดยมีสัดส่วนที่สัมพันธ์กัน

ภาพที่ 5 แสดงภาพ AR-Marker ขนาดโปสเตอร์ที่ติดตั้งไว้ในอาคารของคณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีทางการเกษตร

สรุปและอภิปรายผล

การทดสอบข้อจำกัดของการสแกนภาพ AR-Marker ด้วยโทรศัพท์ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ รุ่น 4.3 , 4.4 และ 5.0 โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแสง (Exposure Value : EV) โดยคำนวณได้จาก $\text{lux} = 2.5 \times 2^{\text{EV}}$, $\text{FC} = \text{lux}/10.7639$, $\text{FC} = 0.2323 \times 2^{\text{EV}}$ ที่ระดับความเข้มแสง EV 0-2, EV 4-6 และ EV 8-10 โดยสภาพความสว่างของแสงจะมีผลต่อประสิทธิภาพของกล้องถ่ายภาพโดยตรง และระยะห่างของกล้องกับ AR-Marker ที่ระยะต่าง ๆ ตั้งแต่ 0.1-0.5 เมตร โดยระยะที่เหมาะสมคือระยะประมาณ 0.2-0.3 เมตร ดังแสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงประสิทธิภาพการสแกนภาพ AR-Marker ที่สัมพันธ์กับความเข้มแสง และระยะห่าง

การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งาน หลังจากทดลองใช้งาน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นสัดส่วนเพศหญิงและชาย 50:50 ด้วยผลและหัวข้อการประเมิน มีช่วงระดับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด 5 และต่ำสุดคือ 1 โดยผลของการประเมินแสดงเป็นค่าเฉลี่ยในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

1. ความสะดวกในการติดตั้งแอปพลิเคชัน 3.90
2. ความเร็วในการเปิดใช้งานแอปพลิเคชันในครั้งแรก 4.10
3. ความสะดวกในการใช้งาน ไม่ซับซ้อน 4.30
4. ความเหมาะสมของตัวอักษรที่ใช้ขนาดและสีมีความชัดเจนอ่านง่าย 3.58
5. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ 4.35
6. รูปภาพที่รายละเอียดแต่ละห้องมีการวางตำแหน่งเหมาะสม 3.70
7. โมเดลที่แสดงผลมีขนาดที่เหมาะสม 4.40
8. ความเหมาะสมของรายละเอียดเนื้อหาหลังจากสแกนได้รูปภาพเป้าหมาย 3.60
9. ความสวยงามของรูปแบบโมเดล (3D) และรูปภาพ (2D) เมื่อสแกน 4.15
10. ความเหมาะสมของการจัดวางโมเดลที่แสดงผล 3.60

เอกสารอ้างอิง

- S. Chi-Yin Yuen and G. Yaoyuneyong. **Augmented Reality: An Overview and Five Directions for AR in Education**. Journal of Educational Technology Development and Exchange, 4(1), 119-140.
- D.W.F. van Krevelen and R. Poelman. **A survey of Augmented Reality Technologies, Applications and Limitations**. The International Journal of Virtual Reality, 2010, 9(2), 1-20.
- Qualcomm Vuforia Developer Portal. **Vuforia Features Samples Package**. เข้าถึงได้จาก: <https://developer.vuforia.com/resources/sample-apps/features> (วันที่ค้นข้อมูล: 7 กรกฎาคม 2557).
- Virtual buttons in Augmented Reality with Vuforia**. เข้าถึงได้จาก: http://www.marcofolio.net/other/virtual_buttons_in_augmented_reality_with_vuforia.html (วันที่ค้นข้อมูล: 10 มกราคม 2558).
- จักรชัย โสอินทร์, พงษ์ศธร จันทร์ยอย และณัฐนิชา วีระมงคลเลิศ. **Android App Development ฉบับสมบูรณ์**. นนทบุรี : ไอซีดีฯ, 2555.

มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมาในมูลฝอยชุมชน ในเขตเทศบาล
ตำบลตระการพืชผล อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

Legal measures to manage Recyclable waste in mixed Community waste of
Trakan Phutphon Subdistrict Municipal , Ubon Ratchathani Province

สุเมธ สุภัทรจำเริญ¹ , มนไท ประมุขจักโก² และอิสระพัฒน์ ธีรพัฒน์สิริ³
Sumate Supatchamnien , Monthai Pamoonthakko and Issarabhath Teerabhathisiri

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมาในมูลฝอยชุมชนและสภาพปัญหาของการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลของเทศบาลตำบลตระการพืชผล ศึกษาถึงแนวคิด หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และมาตรการในการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลและมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผลตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้กฎหมายเหล่านั้นซึ่งความหมายของ มูลฝอยชุมชนในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึงขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตลาดอาคารหรือสถานที่ต่าง ๆ ในเขตเทศบาลตำบลตระการพืชผลอื่น ได้แก่ มูลฝอยย่อยสลายได้ มูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยประเภทที่เป็นวัตถุดิบที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือมูลฝอยรีไซเคิล แต่ไม่รวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตราย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผลอยู่หลายฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2535, พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496, กฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ.2545 และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลตระการพืชผล เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล

แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นโดยเฉพาะกฎหมายท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตระการพืชผลมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะจัดการปัญหาการปะปนของมูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมาในมูลฝอยชุมชนของเทศบาล เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่ได้กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอย อันเป็นวิธีจัดการมูลฝอยที่ทำให้เกิดประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสูงสุด และทำให้ปริมาณมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดทิ้งมีปริมาณลดลงอีกด้วย

คำสำคัญ : มาตรการทางกฎหมาย ,จัดการมูลฝอย ,มูลฝอยรีไซเคิล ,เทศบาลตำบลตระการพืชผล

¹ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี , sumate.supat@gmail.com , โทร 081813735

² อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี

³ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี

Abstract

The objective of this to study the Community waste management, the problems, principles of laws, legal regulations, legal practice and legal measures of community waste management in Trakan Phutphon Subdistrict Municipal . This thesis also includes problems and obstacles to the application of such laws The term “Community Waste” in this thesis refers to waste, which is produced from every activity in the community such as waste from households, shops, companies, service places, fresh markets, buildings or premises in Trakan Phutphon Subdistric Municipal ; this term is including organic, recyclable, and ordinary waste, which is not including infectious and hazardous waste.

The result from the indicates that, at present, there are many laws concerning the Community waste management in Trakan Phutphon Subdistric Municipal , i.e. the Public Health Act B.E.2535, the Local Government Act B.E.2496 ,the ministerial Regulation of Service Fees of Collection, Transportation, and Disposal of Sewage or Solid Waste and Other Fees B.E.2545, and the Trakan Phutphon Subdistric Provisions of Disposal of sewage and waste B.E.2542, which are local laws directly related to the Community’s waste management in Trakan Phutphon Subdistric.

However, all the aforementioned laws, especially the local laws, do not have enough effectiveness in handling a great amount of community waste in Trakan Phutphon Subdistric because they do not enforce the waste hierarchy(the separation of each type of waste). Which will result in reducing amount of waste to be disposed and increasing weaste re-using.

Keyword : Legal measures , Waste management , Recyclable Waste , Trakan Phutphon Subdistric Municipal

บทนำ

เนื่องจากความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรมและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเป็นเหตุให้หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นไม่สามารถดูแลและให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น ที่อยู่อาศัย การสุขาภิบาล พื้นที่การเกษตร จึงเป็นสาเหตุให้เกิดเศษสิ่งของเหลือจากการใช้ ได้แก่ พลาสติก โฟม กระป๋อง ภาชนะบรรจุอาหาร มีปริมาณมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งผลพวงเหล่านี้ทำให้มีปริมาณขยะจำนวนมากมหาศาล ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่องและนับเป็นปัญหาสำคัญอย่างมากของชุมชนที่ต้องได้รับการจัดการและแก้ไข

ปัจจุบันคนไทยกว่า 60 ล้านคนสามารถสร้างขยะได้มากถึง 14 ล้านตันต่อปีแต่ความสามารถในการจัดเก็บขยะกลับมีไม่ถึงร้อยละ 70 ของขยะที่เกิดขึ้น จึงทำให้เกิดปริมาณมูลฝอยตกค้างตามสถานที่ต่างๆ หรือมีการนำไปกำจัดโดยวิธีกองบนพื้นซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อากาศเสีย เกิดจากการเผามูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดควันและสารมลพิษทางอากาศ น้ำเสียเกิดจากการทิ้งขยะลงในแม่น้ำ ลำคลองทำให้เกิดมลพิษทางน้ำ และน้ำเสียที่เกิดจากการกองมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้นเมื่อฝนตกจะเกิดน้ำเสียซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำทำให้เกิดมลภาวะหรือมลพิษทางน้ำแหล่งพาหนะนำโรค เป็นต้น

การถ่ายโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถูกกำหนดเป็นกฎหมายใช้บังคับ มีผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้ามามีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวมทั้งการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย เช่น การบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการที่อยู่อาศัย การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพสาธารณะอื่นๆ เป็นต้น แม้การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นนั้นแต่การดำเนินการตามภารกิจการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นั้นมิได้ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะยังติดกับปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน เช่น ปัญหาที่เกิดจากความเจริญทางสังคมขยายตัวเข้ามามีการใช้วัสดุที่ผลิตจากสารสังเคราะห์เพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความสะดวกสบายซึ่งเศษวัสดุเหล่านั้นเมื่อใช้เสร็จก็กลายเป็นของเหลือใช้จะถูกทิ้งในรูปขยะมูลฝอยที่นับวันจะเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาจากการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธีก่อให้เกิดมลพิษสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ปัญหาขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาขาดการจัดการอย่างเป็นระบบและรูปธรรม เป็นต้น

เทศบาลตำบลตระการพืชผลถือเป็นแหล่งชุมชนที่มีนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีโดยการจัดสร้างแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความสะอาดจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวส่งเสริมอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมงาน ประเพณีและงานประจำปี ซึ่งการเป็นแหล่งท่องเที่ยวนี้ สิ่งที่จะตามมานอกจากความเจริญในด้านเศรษฐกิจของชุมชนแล้ว ย่อมก่อให้เกิดการบริโภคสินค้ามากขึ้น และก่อให้เกิดของเหลือจากการบริโภคหรือขยะมูลฝอยมากขึ้นด้วย ตามลักษณะการเจริญเติบโตของชุมชนทั่วไป ซึ่งหากเทศบาลตำบลตระการพืชผล จัดการมูลฝอยไม่ดีแล้ว ย่อมเกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เช่น ด้านทัศนียภาพ ด้านสุขอนามัย ด้านการจัดการพื้นที่จัดการมูลฝอย รวมถึงมลพิษทางดินและทางน้ำจากการจัดการมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องอีกด้วย ซึ่งในส่วนนี้เทศบาลตำบลตระการพืชผลมีแผนนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดให้มีการจัดการมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสม ตั้งแต่การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ ประชาชน และชุมชน ลดปริมาณขยะมูลฝอยและกากของเสียที่เกิดจากชุมชนและส่งเสริมการนำกลับมาใช้อย่างเหมาะสม ปัญหาการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล ที่พบในปัจจุบัน คือ ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปกำจัดทั้งมีจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยในช่วงปี พ.ศ.2555 มี ปริมาณเฉลี่ยประมาณ 15 ตันต่อวัน และเพิ่มเป็น 20 ตันต่อวัน ในปี พ.ศ.2557 ซึ่งมีทั้งมูลฝอยประเภทพลาสติก และโลหะ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่โดยการ รีไซเคิลได้ ถูกทิ้งปะปนมากับมูลฝอยประเภทเศษอาหารซึ่งสามารถย่อยสลายได้ ในขณะที่การคัดแยกมูลฝอยประเภทที่รีไซเคิลได้ตั้งแต่ต้นทาง คือ ตั้งแต่เริ่มทิ้งโดยการจัดถึงขยะรีไซเคิล ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และวิธีการกำจัดมูลฝอยหลักของเทศบาลตำบลตระการพืชผล คือ การขุดหลุมฝังกลบ (Control dump) ทำให้แนวโน้มของพื้นที่จัดการมูลฝอยจากชุมชนนั้นไม่เพียงพอ เนื่องจากบ่อฝังกลบอาจเต็มซึ่งเมื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลแล้ว พบว่าไม่มีการบัญญัติกฎหมายให้มีการคัดแยกขยะก่อนที่จะนำไปกำจัดทิ้ง โดยการดำเนินการคัดแยกขยะเป็นเพียงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น

ทั้งหมดนี้จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลตั้งแต่ต้นทาง มูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมาในมูลฝอยชุมชน และสภาพปัญหาของการจัดการมูลฝอยดังกล่าว ศึกษาถึงแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน ศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน รวมทั้งศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลตระการพืชผลที่มีอยู่ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุมเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนเพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางเชิงนโยบายและวิธีการปฏิบัติการในการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตระการพืชผลเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลตั้งแต่ต้นทาง มูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมาในมูลฝอยชุมชน และสภาพปัญหาของการจัดการมูลฝอยดังกล่าว ของเทศบาลตำบลตระการพืชผล
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน
3. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล
4. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลตระการพืชผลที่มีอยู่ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุมเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน
6. เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบาย และวิธีการปฏิบัติการในการจัดการมูลฝอยรีไซเคิล เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตระการพืชผล นำไปปรับใช้

สมมุติฐานของการศึกษา

กฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล ปัจจุบันมีบังคับใช้แล้วหลายฉบับ ทั้งกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายท้องถิ่นแต่กฎหมายดังกล่าวโดยเฉพาะกฎหมายท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตระการพืชผลมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะจัดการปัญหาปริมาณมูลฝอยชุมชนของเทศบาล เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่ได้กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอย ก่อนนำไปกำจัดทิ้ง และแม้จะมีนโยบายหรือคำสั่งการของผู้บริหารท้องถิ่นในการจัดการให้มีการคัดแยกมูลฝอย เมื่อไม่มีการบัญญัติเป็นกฎหมายให้ชัดเจนทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ปริมาณมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งโดยวิธีการฝังกลบมีจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นเพื่อให้มีการคัดแยกมูลฝอย ก่อนนำไปกำจัดทิ้งและวิธีในการจัดการมูลฝอยที่คัดแยก เช่น การจัดการขายมูลฝอยประเภทที่รีไซเคิลได้เพื่อนำรายได้ดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณในการจัดการมูลฝอยชุมชนด้วย

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน, แนวทางการจัดการมูลฝอยชุมชนทางวิชาการ, วิธีการจัดการมูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมาในมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล, ปัญหาในการจัดการและมาตรการในการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลตระการพืชผลเพื่อทราบ วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอแนวทางแก้ไขโดยวิธีการแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงวิธีการจัดการมูลฝอยชุมชน และสภาพการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล
2. ทราบถึงแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน
3. ทราบถึงหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล
4. ทราบถึงมาตรการกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลตระการพืชผลที่มีอยู่ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น
5. นำเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุมเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการมูลฝอยชุมชน
6. นำเสนอแนวทางในการปฏิบัติการในการจัดการมูลฝอยชุมชน ให้ถูกสุขลักษณะและตามหลักวิชาการ

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีแล้ว พบว่ามีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล ได้แก่

1. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535
มาตรา 18 วรรคแรก การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น
- มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้
(1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
(2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน
(3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ
(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้

(6) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะ
มาตรา 63 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496

มาตรา 48 เทรส นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

(2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

(3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี

(4) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(5) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 60 เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท

3. เทศบัญญัติเทศบาลตำบลตระการพิชผล เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.2542

วิธีการทดลองหรือวิธีการศึกษา

1. ศึกษาวิจัยจากเอกสารทางกฎหมาย โดยการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยทั้งที่เป็น บทบัญญัติทางกฎหมาย กฎกระทรวง ข้อกำหนดท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบัญญัติเทศบาลตำบลตระการพิชผล เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.2542 หนังสือภาษาไทย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากการค้นคว้าทาง อินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาถึงกฎหมาย แนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน และมาตรการต่างๆที่บังคับใช้ อยู่ในปัจจุบัน

2. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่สำรวจข้อมูล และเก็บข้อมูลสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยรีไซเคิล และมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพิชผล

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร บทสัมภาษณ์ เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลตระการพิชผล

ผลการศึกษา

จากการศึกษาและวิจัยพบว่า ปัญหาที่ทำให้ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งด้วยวิธีการฝังกลบของเทศบาลตำบลตระการพืชผลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการมีมูลฝอยประเภทที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หรือมูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมากับมูลฝอยชุมชนโดยไม่มีมาตรการบังคับทางกฎหมายให้มีการคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิลก่อนที่จะนำไปกำจัด ซึ่งทางปฏิบัติในการคัดแยกที่ทำในปัจจุบันนี้เป็นเพียงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น ทำให้สภาพบังคับยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอและไม่ยั่งยืนเนื่องจากหากมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารท้องถิ่นแล้วผู้บริหารคนใหม่อาจไม่ใส่ใจในปัญหานี้ นอกจากนั้นการคัดแยก มูลฝอยรีไซเคิลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของเทศบาลตำบลตระการพืชผล คือ การคัดแยกเพื่อขาย อันเป็นรายได้เฉพาะของตัวผู้ทำการคัดแยก ทำให้ไม่เกิดรายได้เข้าเทศบาล และการคัดแยกนี้ก็ได้เป็นระบบระเบียบ และไม่ถูกสุขอนามัย ณ สถานที่กักเก็บก่อนนำไปกำจัด

สรุปผล และอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพบริบทท้องถิ่นของเทศบาลตำบลตระการพืชผล

จากการศึกษาพบว่าเทศบาลตำบลตระการพืชผล มีสภาพบริบทท้องถิ่นดังนี้

ลักษณะที่ตั้ง เทศบาลตำบลตระการพืชผลได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลตระการพืชผล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองอุบลราชธานี ไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร หรือ 18,750 ไร่

เนื้อที่และอาณาเขตติดต่อ ได้แก่ ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านดอนหมากมาย ตำบลคำเจริญ, ทิศตะวันออก ติดต่อกับบ้านฮี ตำบลคำเจริญ, ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านเซเป็ด ตำบลเซเป็ด, ทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านสมสะอาด ตำบลคำเจริญ

ประชากร เทศบาลตำบลตระการพืชผล มีจำนวนประชากรตามสถิติการทะเบียนราษฎร ณ เดือนกรกฎาคม 2555 มีประชากรทั้งหมด 8,576 แยกเป็นชาย 4,223 คน หญิง 4,353 คน จำนวน 3,166 ครัวเรือน

ตอนที่ 2 ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลตระการพืชผล

จากการศึกษาพบว่าเทศบาลตำบลตระการพืชผล มีขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย ดังนี้

1. ผู้ศึกษาสรุปถึงขั้นตอนในการจัดการมูลฝอยชุมชนที่ทางเทศบาลตำบลตระการพืชผลได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 การกักเก็บ มีการจัดให้มีถังเก็บขยะมูลฝอยในขนาดต่างๆ ในลักษณะเป็นถังขยะรวมมิได้มีถังแยกเฉพาะสำหรับมูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยรีไซเคิล

1.2 การเก็บขน มีการดำเนินการทุกวัน โดยเทศบาลมีรถที่ใช้ในการเก็บขนอยู่รวมทั้งหมด 5 คัน มีทั้งระบบเปิดทั้งท้าย 2 คัน และ อัดท้ายระบบไฮดรอลิค 3 คัน ใช้พนักงานทั้งหมดรวม 17 คน แบ่งเป็นพนักงานขับรถ 5 คน พนักงานประจำรถขยะ 12 คน

1.3 การกำจัด ใช้วิธีการขุดหลุมฝังกลบ (Control dump) โดยใช้รถแบ็คโฮมาขุดหลุมขนาดใหญ่เพื่อทำการกลบขยะ

ภาพแสดงการกำจัดขยะโดยการไถกลบในหลุมฝังกลบของเทศบาลตระการพืชผล

2. ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึง ข้อมูลของปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปกำจัดโดยวิธีฝังกลบ ระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 ของเทศบาลตำบลตระการพืชผล มีปริมาณมูลฝอยต่อวัน เพิ่มขึ้น จากวันละ 15 ตัน เป็น 20 ตันต่อวัน

3. ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึง งบประมาณของเทศบาลตระการพืชผล ที่นำไปใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 ได้ข้อสรุป ดังนี้

ปี พ.ศ.2555	เป็นเงิน	3,889,760	บาท	แบ่งออกได้เป็น
ก.	เงินเดือนและค่าจ้างพนักงานจัดการขยะ	3,374,760	บาท	
ข.	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการ และน้ำมันหล่อลื่น	505,000	บาท	
ค.	ค่าเครื่องแต่งกายพนักงาน และอุปกรณ์ป้องกันเชื้อโรค	10,000	บาท	
ปี พ.ศ.2556	เป็นเงิน	4,911,690	บาท	แบ่งออกได้เป็น
ก.	เงินเดือนและค่าจ้างพนักงานจัดการขยะ	3,981,690	บาท	
ข.	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการ และน้ำมันหล่อลื่น	900,000	บาท	
ค.	ค่าเครื่องแต่งกายพนักงาน และอุปกรณ์ป้องกันเชื้อโรค	30,000	บาท	

ปี พ.ศ.2557	เป็นเงิน	5,002,800	บาท	แบ่งออกได้เป็น
ก.	เงินเดือนและค่าจ้างพนักงานจัดการขยะ	3,922,800	บาท	
ข.	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการ และน้ำมันหล่อลื่น	1,050,000	บาท	
ค.	ค่าเครื่องแต่งกายพนักงาน และอุปกรณ์ป้องกันเชื้อโรค	30,000	บาท	

4. ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึง ค่าธรรมเนียมที่สามารถเรียกเก็บได้จากประชาชนในเขตเทศบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2557 ได้ข้อสรุป ดังนี้

ปี พ.ศ. 2555	ค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะ คิดเป็นเงิน	168,876	บาท
ปี พ.ศ. 2556	ค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะ คิดเป็นเงิน	159,995	บาท
ปี พ.ศ. 2557	ค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะ คิดเป็นเงิน	269,155	บาท

5. ผู้ศึกษาได้ศึกษาพบปัญหาของการจัดการมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลตระการพืชผล พอสรุปได้ดังนี้

5.1 ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งด้วยวิธีการฝังกลบ ของเทศบาลตำบลตระการพืชผล มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีมูลฝอยประเภทที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือมูลฝอยรีไซเคิลที่ปะปนมากับ มูลฝอยชุมชน

5.2 ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นข้างเคียง ได้ลักลอบนำมูลฝอยในพื้นที่ของตน มาทิ้งในพื้นที่ของเทศบาลตำบลตระการพืชผล

5.3 ไม่มีมาตรการบังคับทางกฎหมายให้มีการคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิลก่อนที่จะนำไปกำจัด ซึ่งทาง ปฏิบัติในการคัดแยกที่ทำในปัจจุบันนี้เป็นเพียงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น ทำให้สภาพบังคับยังไม่มี ประสิทธิภาพเพียงพอ และไม่ยั่งยืนเนื่องจากหากมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ผู้บริหารคนใหม่อาจไม่ใส่ใจ ในปัญหานี้

5.4 การคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของเทศบาลตำบลตระการพืชผล คือ การคัด แยกเพื่อขาย อันเป็นรายได้เฉพาะของตัวผู้ทำการคัดแยก ทำให้ไม่เกิดรายได้เข้าเทศบาล

5.5 การคัดแยกนี้ก็มีได้เป็นระบบระเบียบ และไม่ยุ่งสุขอนามัย ณ สถานที่กักเก็บก่อนนำไปกำจัด และที่บ่อฝังกลบ

6. แนวทางในการแก้ไขปัญหา ทางการบริหารท้องถิ่น และการออกกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

6.1 แก้ไขเพิ่มเติมเทศบัญญัติ โดยบัญญัติความหมายของมูลฝอยชุมชน และ มูลฝอยรีไซเคิลให้ ชัดเจน และบัญญัติให้มีการคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิลตั้งแต่ต้นทาง โดยเพิ่มเติมข้อความ และแก้ไขข้อความ ดังความ ต่อไปนี้

ก. ในข้อ 4. บัญญัตินิยามของคำว่า มูลฝอยรีไซเคิล ดังความต่อไปนี้

มูลฝอยรีไซเคิล หมายถึง

ข. ในข้อ 8. แก้ไขเพิ่มเติม เป็น

“ ผู้ครอบครองสถานที่ อาคาร หรือเคหะสถาน ต้องจัดให้มีที่รองรับมูลฝอยในสถานที่อาคาร หรือเคหะสถานในครอบครองของตน โดยอย่างน้อยต้องมีที่รองรับมูลฝอยนี้ แบ่งเป็นที่รองรับมูลฝอยทั่วไป และที่ รองรับมูลฝอยรีไซเคิล

6.2 ให้นายกเทศมนตรีตำบลตระการพืชผลใช้อำนาจตามเทศบัญญัติเทศบาลตำบล ตระการพืชผล เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.2542 ข้อ 42 ออกคำสั่งให้มีการคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิล ตั้งแต่ต้นทาง ตั้งแต่ครัวเรือน

6.3 ให้นายกเทศมนตรีตำบลตระการพืชผล กำหนดนโยบาย และจัดการเพิ่มถังขยะรีไซเคิลควบคู่ กับถังขยะมูลฝอยทั่วไป ในทุกชุมชน

6.4 จัดตั้งธนาคารขยะของเทศบาล เพื่อรับซื้อมูลฝอยรีไซเคิลจากประชาชนและให้เป็นหน่วยงาน ในการจัดขายหรือส่งต่อมูลฝอยรีไซเคิล ให้กับโรงงานผู้รับซื้อ เพื่อให้เป็นรายได้ของเทศบาลใช้เป็นงบประมาณใน การจัดการมูลฝอยชุมชน

เอกสารอ้างอิง

เอกสารประเภทหนังสือและบทความ

กรมควบคุมมลพิษ, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการยก
ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น. คพ. 05-003
เล่มที่ 2/3.

กรมควบคุมมลพิษ, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. รายงานหลักการจัดทำร่าง
กฎหมายรองรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทขยะมูลฝอยแห่งชาติ. คพ. 04-050
เล่มที่ 2/3.

กรมควบคุมมลพิษ, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
อย่างครบวงจร คู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2547.

เอกสารประเภทกฎหมายและประกาศ

กฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและอัตรา
ค่าธรรมเนียมอื่นๆ พ.ศ. 2545.

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลตระการพืชผล เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2542